Taxa postală plătită în num. No. 30523/1934

Szerkesztőség és kiadóhiva-

10. Tele... Havonta ... évre 600 ... földre: ... félévre 1... Hirdetés... „UJ KE... ...sylvaniai és bánáti ... egyetlen napilapja. Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

...ional Library Jerusalem

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redactor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Administartor delegat si girant responsabil-felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. R. de Editură. Registrul publicaţiunilor periodice No. 43. Dos. 889. 1938. Tribunalul Cluj, Secţia III.

Ára 5 lej

Csütörtök, január 11. 1940—5700. Svat 1. XXIII. évfolyam, 7. szám.

Grigore Trancu Iasi

A román politikai életnek egyik jellegzetes figurája költözött el ismét az élők sorából. Grigore Trancu Iasi a selfe mademan-ek azon ritka fajtájából való v olt, akik az egzisztenciáért és érvényesülésért vivott önerejü harcban is meg tudják őrizni meleg emberiességüket, derüs kedélyüket és mélységes jóságukat.

Grigore Trancu Iasi legfőbb jellegzetessége a jóság volt.

Mint nyolc testvére között a legidősebb fin, serdülő korától kezdve reáhárult a család eltartásának gondja. A mindennapi munka mellett azonban leérettségizett, megszerezte a jogi doktorátust, a felsőbb kereskedelmi iskolai tanári képesitést. Emellett rengeteget olvasott és a klasszikus, valamint a francia irodalomnak, főleg pedig a költészetnek kevés olyan ismerője volt, mint ő. A liberális pártban kezdte politikai pályafutását, majd a háboru után Averescu marsallhoz csatlakozott és az 1921-es Averescu-kormányban neki kreálták az addig egyszerü igazgatóságként müködő munkaügyi tárcát. Joggal vindikálta magának a munkaügyi minisztérium megteremtésének érdemét, amelynek élén állva rövid, alig egy éves tevékenysége alatt megvetette a modern és haladó szellemü, a nyugati államok hasonló törvényhozásának nivóját elérő szociális törvénykezés alapjait.

Az igazgságügyi palotában, a kereskedelmi akadémián, a politikai életben mindenütt és mindenkihez volt egy baráti kézszoritása, meleg szava. Hozzánk, zsidókhoz is, aki mindig baráti támaszra találhattunk Trancu Iasi emberségességében és igazságérzetében.

Igaz jellem volt. A hiuságok nagy vásárán hüségesen kitartott vezére, Averescu marsall mellett, aki a legmegbizhatóbb barátai közé számitotta. Rendkivül népszerüségnek örvendett és halálát a barátoknak, tisztelőknek nagy serege gyászolja.

A német-orosz külkereskedelmi forgalom

Egyik berlini lap az élelmiszerjegyrendszer népszerüsitése érdekében azzal a hirrel igyekszik megnyugtatni az olvasóit, hogy az orosz kormány ujabb ötszáz orosz vasuti kocsi átépitését, illetve átszerelését rendelte el, amelyek majd gyorsabbá és nagyobbá fogják tenni az orosz-német árucsereforgalmat. Hogy ezzel az 500 kocsival együtt hány ilyen átállitható kerekü tehervagon hozza és viszi az árut, élelmiszert, nyersanyagot, stb. Moszkva és Berlin között, arról nem tesz emlitést a jelentés, de hogy Németország élelmiszerellátásán nagyon is meglátszik eme kocsik hiánya, bizonyitja az az ok, amely miatt ez a hir napvilágot látott.

Közismert tény ugyanis, hogy az orosz vasutak nyomtávja (a vasuti sinek közötti távolság) nagyobb, mint a többi európai vasutaké. Már a cári Oroszország és a többi európai államok közötti nemzetközi forgalomban kitünt, hogy a közvetlen kocsiforgalom csak ugy tartható fenn, ha az illető kocsi tengelyén a kerekek ugy az orosz, mint a keskenyebb európai sinpárokra átállithatók. A gyakorlat már évtizedekkel ezelőtt bebizonyitotta, hogy az európai sinek számára épitett vasuti kocsik nem szerelhetők át ugy, hogy azok az orosz sineken is futhassanak, viszont a szélesebb orosz kocsik már erre inkább alkalmasak. Mivel az orosz kormány az utóbbi években sokezer kilométer hosszuságu uj vasutvonalat épittetett, viszont a teherkocsiállományát — ugyanezen idő alatt — ebben az arányban szaporitani nem tudta. Másrészt pedig az orosz mozgósitás és az orosz-finn háboru nagyon sok vasuti kocsit foglal le, az orosz vasutak vezetőségének a legnagyob megerőltetésébe került, hogy az amugyis kevés vasuti kocsiból a németek áruinak elszállitására a szükségelt mennyiségü kocsit átszereltesse, illetve ecélra beállitsa és az oroszországi megnövekedett forgalomtól elvonja.

Deha az orosz vasutak vezetősége eleget is tett ennek a német kérésnek, joggal felmerülhet az a kérdés is, hogy ötszáz, vagy legfeljebb ezer átállitható kerekü vasuti kocsi rakományaival el lehet-e látni egy 82 milliós lakosságu hadviselő ország szükségleteit? Aki ugyanis a békeévekben megfordult Hamburg, Bremen, vagy más német kikötőkben, láthatta, hogy a németországi polgári szükséglet ellátására naponként tiz-tizenöt, vagy még ennél is több öt-tizezer tonnás teherhajó rakta ki rakományát. Ezeket a naponként negyven-ötvenezer tonnás rakományokat hivatottak pótolni az átállitott kerekü vasuti kocsik. Ha számitásba vesszük azt, hogy az ötszáz kocsi együttes ürtartalma alig ötezer tonna és hogy ezek a kocsik legfeljebb hetenként kétszer tudják megtenni az utat Oroszország és Németország között, ugy rögtön megállapitható, hogy ezek nem tudják pótolni azt a naponkénti negyven-ötvenezer tonna forgalmat, amit a hajók bonyolitottak le. Viszont az orosz vasutak sem nagyon tudnak ecélra több kocsit nélkülözni.

Ilyen körülmények között a berlini nagylap hire ideig-óráig alkalmas lehet arra, hogy megnyugtassa az élelmiszerüzletek előtt sorbanállók kedélyeit, de hogy az orosz-német szállitás kérdése 500 kocsival nincs megoldva, azt még a berlini nagylap szerkesztőségében sem gondolják komolyan.

Törvényjavaslatot terjesztenek az amerikai parlament elé a finnek megsegitése ügyében

Róma szerint százezer embert vesztettek eddig az oroszok. Alig tevékenykednek az orosz repülők

Franco tabornok is a finnek segitségére siet

Helsinki, január 10. (Rador.) A Havas jelenti: Egyes szovjet-különitmények, melyek között nagyobb távolságok vannak, gyakran a finn rádióban ismertetett közleményekből tájékozódnak az eseményekről. Ez egyik oka annak, hogy a finn közleményeket késön teszik közzé, nehogy utmutatásul szolgálhassanak a szovjetcsapatok számára. A szovjetrepülők egyéb ként általában nem tevékenykednek a fronton, ahol nincsenek katonai megbizatásaik, hanem a front mögött polgári lakosságot gépfegyverezik. Legutóbb az orosz repülők megpróbáltak bombákkal felgyujtani több faházat.

Negyven orosz tisztet ejtettek foglyul

Helsinki, január 10. (Rador.) A Havas jelenti: Az orosz repülők kedden három nyugatfinnországi városkát próbáltak bombázni, több keletfinnországi várossal együtt. Biztos forrásból közlik, hogy a raatei csatában foglyul esett oroszok között van 40 tiszt is. Ezek közül egyik vezérkari ezredes. A hadtestparancsnok állitólag életét vesztette Killicelae közelében.

A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése

Moszkva, január 10. (Rador.) A TASS jelenti: A leningrádi katonai körzet vezérkarának január 9-én kiadott közleménye szerint Ukhta környékén gyalogsági összetüzések voltak, melyek nyomán a szovjetcsapatok néhány kilométert visszavonultak Suomosalmitól keletre. Repola és Petrozavodsk irányában felderitő-különitmények müködtek. A karéliai földszoroson lanyha tüzérségi tevékenység volt. A kedvezőtlen időjárás korlátozta a légi hadmüveleteket.

Olasz forrás szerint százezerre rug az oroszok vesztesége

Róma, január 10. (Rador.) A finnországi olasz haditudósitók szerint a finnek az északi frontokon rendkivüli sikereket értek el. Négy-ötezer főnyi emberveszteségükkel szemben az oroszok vesztesége legalább százezer fő, a hatalmas hadianyag-veszteségeken kivül.

Az oroszok uj titkos harcieszköze: a páncélszán

Koppenhága, január 10. (Rador.) A Nya Alehanda cimü lap jelenti Finnországból, hogy a Szovjet uj titkos harcieszközt vetett most harcba: a páncélszánt. A Suomisalmi melletti ütközetnél a finnek zsákmányoltak ilyen páncélszánt, amelyeket ugynevezett torpedó kivetésére is felszereltek. Ezek a páncélszánok óránkénti 160 kilométeres sebességgel tudnak haladni. Finn katonai körök szerint ezzel az uj harci eszközzel az oroszok támadó erejüket fokozni akarják.

Franco Finnországnak adja a polgárháboruból visszamaradt olasz fegyvereket

London, január 10. (Rador.) A Daily Express római tudósitója szerint lehetséges, hogy Franco tábornok engedélyt ad arra, hogy a polgárháboru után Spanyolországban maradt olasz tankokat, ágyukat és puskákat Finnországba szállitsák. A szállitást Skandináviáig spanyol hajók végeznék.

Amerikai tervek Finnország megsegitésére

Newyork, január 10. (Rador.) A Finnország megsegitésére alakult bizottság ujabb százezer dolláros csekket küldött el. A segélybizottság gyüjtése eddig félmillió dollárt tesz ki.

Washington, január 10. A Finnország megsegitésére vonatkozó amerikai tervekből kettő tart különös érdeklődésre számot. Elsősorban John Dingel képviselő inditványáról van szó, aki szerint darabonként egy dollárnyi áron tizezer félig önmüködő puskát kell eladni a finneknek. A Garland-gyártmányu puskákat nemrégiben vezették be az amerikai hadseregben. Másodsorban Brown szenátor javaslata keltett feltünést, aki szerint 60 millió dollár kölcsönt kell nyujtani Finnországnak. Roosevelt elnök annak lehetőségét tanulmányozza, hogy a fentieknek megfelelő törvényjavaslatokat nyujtsanak be kormánykezdeményezésre.

Az olasz kormány magyarázatot kért Berlintől a finneknek küldött hadianyag feltartóztatása miatt

London, január 10. (Rador.) Az angol sajtó a semlegesek fővárosaiból érkező jelentéseket közöl az Olaszországból Finnországba inditott hadianyagnak Németország által való feltartóztatásáról.

(Folytatása az utolsó oldalon)

VILÁG TÜKRE

A belga kormányválsag hattere

A belga kormány minapi belső válsága és a kormány összetételének megváltozása csaknem észrevétlenül maradt a nemzetközi politika és a háboru eseményei között. Ennek oka javarészt abban keresendő, hogy a kormányválság csaknem kizárólag belpolitikai bonyodalmakból állott elő, amelyeknek megoldása nem érinti Belgium semlegességi pozicióját és a háboru kitörése óta követett általános külpolitikai vonal-vezetését. Pártpolitikai, pénzügyi és szociális problémák, valamint személyi kérdések voltak azok, amelyek fokozatosan belső elégedetlenséget és feszültséget teremtettek, amelyek ezután kormányválságban robbantak ki.

Közvetlenül a karácsonyi ünnepek után bányász-sztrájk kirobbanása érlelte meg a lappangó válságot. A sztrájkot a radikális baloldali elemek kezdeményezték abból az alkalomból, hogy a bányászatban uj munkaszabályzatot vezettek be. A hét és félórás munkanap helyett a nyolcórás munkaidőt akarták ismét bevezetni azzal, hogy minden bányásznak jogában áll három hetenként egynapi fizetéses szabadságot igénybe venni. A tényleges munkaidő a bányászok számára is alig növekedett volna, napi igénybevételük pedig igy is alatta marad más európai országokénak, ahol 10—11 órát is dolgoznak a bányákban. A szénbányatársaságok arra hivatkoznak, hogy az uj munkaszabályzat kétségkivül előnyös, mert ezáltal a havi termelés mintegy százezer tonnával fokozódna, amellett, hogy a meghosszabbitott munkaidőbe beleszámitanák a le- és felszállás „holt" idejét is, másrészről a bel- és külföldi szükségleteknek megfelelően minimálisan 200—300 ezer tonnával kellene fokozni a termelést. A bányászok valóban hajlandóknak mutatkoztak az uj munkaszabályzatot elfogadni, de csak azzal a kikötéssel, hogy az kizárólag a háboru tartamára érvényes. A munkaidő további meghosszabbitásába azonban semmilyen körülmények között nem mennek bele.

A sztrájk kitörése részben összefügött a munkásszervezetek és a kormány között az ár-kérdésben kitört konfliktussal. Miután a kormány nem volt hajlandó a munkaügyi miniszternek előzetesen megigért háromfrankos emelést tonnánként a szén áránál engedélyezni, a munkaadók viszont ezt feltételül kötötték ki a két és félszázalékos béremeléshez, a munkások visszavonultak a bányászati vegyes bizottságokból és igy a munkaadók és munkások közvetlen érintkezés lehetetlenné vált. A munkásság körében az az aggodalom merült fel, hogy mig egyrészről meghosszabbitják munkaidejüket, másrészről nem fogják megadni a kért béremelést. A kormány ragaszkodott ugyan a bérek emeléséhez, de nem volt hajlandó a bányavállalatoknak ezt kompenzáló áremelést engedélyezni. Sap gazdasági miniszter ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szén árának röviddel ezelőtt eszközölt 12 százalékos emelése tulzott, különösképpen a piac jelentős és állandó keresletére való tekintettel és igy ez az emelés elegendő kell, hogy legyen a bérjavitás fedezésére. Ebben a kérdésben Sap miniszter ellentétbe került a szocialista Balthazar munkaügyi miniszterrel, aki előzőleg hozzájárult a szén árának tonnánként háromfrankos emeléséhez. A bányavállalatok különösképpen nem voltak hajlandók

Égő szuró, nyilló TYUKSZEMEK

5 percen belül eltávolíthatók, fájdalommentesen, veszélytelenül.

Ne vágja soha tyukszemeit! Vérmérgezést kockáztat. A következő tudományos módszerrel könnyen és veszélytelenül eltávolíthatja őket: Áztassa be lábait forró vízbe, amelybe egy maréknyi Saltrates Rodell-t öntött. Ezek a gyógysók behatolnak a tyukszemek gyökeréig. A fájdalmak azonnal megszünnek. A tyukszemek annyira felpuhulnak, hogy puszta kézzel kiemelheti őket gyökerestől. Az ebben a gyógyfürdőben fejlődő oxygén meggyógyítja a fájó, égő kimerült lábakat. A gyulladások és fagyanatok eltünnek. Még szűk cipőt is viselhet kellemes érzéssel már. Kérjen a legközelebbi gyógyszertárban vagy drogériában Saltrates Rodell-t. Ára jelentéktelen.

figyelembe venni, hogy a határon őrködő százezer katona és azoknak családjaik sokkal nagyobb áldozatot hoznak az országért, mint aminőt tőlük kérnek és hogy az ország gazdasági helyzete jelentős részben függ a bányászok zavartalan termelésétől. A kormány maga sem volt eléggé egységes ahhoz, hogy világos és egyértelmű határozatot tudott volna hozni.

A szenátusban a kormány pénzügyi törvényei nagyobb csoportok ellenállásába ütköztek. A pénzügyi bizottság kérte a rendkivüli nyereségek megadóztatásáról szóló, a képviselőház által már megszavazott törvényjavaslat egyes rendelkezéseinek módositását, amelyhez a kormány nem akart hozzájárulni. Meglehetősen zavaros benyomást tesz, hogy ugyanazok a pártok, amelyek a képviselőházban a törvényjavaslatot elfogadták, a szenátusban kabinetkérdést csináltak ennek megváltoztatásához.

Szerepet játszott a Credit Anversois ügye is. E bukott bank 120 ezer betétese ugyancsak olyan politikai tényező, amelylyel számolni kell. Az előző Pierlot-kormány ebben a kérdésben is elsietve foglalt állást. Mindenekelőtt is elutasitotta a javaslatot, hogy a tönkrement bankot az Office de Liquidation és a magánbankok együttes akciójával támogatásban részesitsék, arravaló hivatkozással, hogy állami pénzek nem fordithatók magánveszteségek fedezésére. (Az Office de Liquidation állami intézmény.) Erre azután a bank összeomlott és a betétesek rohama elől le kellett huzni a redőnyöket. A krach tizezrek keserves munkájával megtakaritott pénzét sodorta el és tizezrek egzisztenciájába vágott. A betétesek bizottságának és a parlament tagjainak nyomására később hajlandónak jelentette ki magát a kormány az Office de Liquidation támogatását rendelkezésre bocsátani. Ha azonban a már eleve erre az álláspontra helyezkedik, ugy a magát fizetésképtelenséget s annak következményeit: a nagy belső nyugtalanságot és az állami hitel megkárositását el lehetett volna kerülni. A Credit Anversois eszközölhette volna a szükséges leirásokat és folytathatta volna ügyleteit. Az Office de Liquidation nem került volna a támadások középpontjába, mint egy hivatását betölteni tudó ellenőrző szerv és a kormány nem került volna ily nyilvánvaló ellentmondásba önmagával. Azt is el lehetett volna kerülni, hogy oly sokat beszéljenek Marck és Sauters miniszterekről, akik 1300, illetőleg 1200 frankot röviddel a Credit Anversois erdőnyeinek lehuzása előtt vettek fel a bankból, holott nyilvánvalóan teljesen normális, jogos és a bank helyzetével a legkevésbé sem összefüggő eljárásról volt szó. A katolikus Marck levonta a konzekvenciákat és benyujtotta lemondását, ami azután kirobbantotta a válságot és a Pierlot-kormány átszervezéséhez vezetett.

Külpolitikai sikon különösképpen Belgium és Hollandia szoros és barátságos együttműködését illetően, egyetértenek egymással a vezető pártok és politikusok. Spaak külügyminiszter legutóbbi beszédében különösképpen hangsulyozta, hogy Hollandia megtámadása nem mulna el nyomtalanul Belgium politikai állásfoglalása fölött.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

A PALESZTINAI IRÓK SZÖVETSÉGÉNEK KONFERENCIAJA. A napokban tartotta meg kilencedik évi konferenciáját a palesztinai irók szövetsége. Azok a nehézségek, amelyeken az ország és vele együtt a palesztinai héber irók és kulturalkotók társadalma keresztül megy, rányomták bélyegüket a konferenciára, amely most, a multtól eltérően, kevesebb általános szellemi és több belső, szervezeti és organizációs problémával foglalkozott. Csak a megnyitó ülésen érintettek általános kérdéseket. A konferencia élményve a palesztinai irók szövetségi elnökének, David Simonovitznak, a nagy héber poétának megnyitó beszéde és dr Jehuda Kaufmannak, a Vaad Leumi kulturbizottsága elnökének üdvözlő beszéde volt. David Simonovitz megemlékezett beszédében a héber kultura nagy veszteségeiről, Kalman Silmannak, A. Drujanovnak, dr Mathmon Cohennek, dr Mose Glücksohnnak, N. Pinesnek, dr S. Melamednek, dr J. Doidsohnnak, H. Friedlandnak, Reuben Breininnak és az irók segélyező alapja megteremtőjének, A. Karlitznak haláláról. Beszédében üdvözölte Simonovitz: K. Schiffmannt, dr A. Kaminkát, Meduban és Dante Lattes professzorokat, a héber kultura kiemelkedő alakjait, akiknek sikerült elmenekülniök az elnyomatás országaiból és ez alkalommal először jelentek meg a palesztinai héber irók konferenciáján.

Dr Jehuda Kaufmann beszédében kiemelte a héber iró kama kötelességét, hogy felsorakozzanak a szellem embereinek ama táborába, akik a sötétség erői ellen küzdenek és akik előkészitik a zsidó nép számára is több szabadságot és igazságot hozó világot.

A héber irók szövetségének munkásságáról a legutolsó konferencia óta dr Cvi Viszlavszki számolt be. A jeruzsálemi helyicsoport működéséről Mose Kleinmann, a Haolam főszerkesztője tartott beszámolót, aki kiemelte, hogy a szövetség e helyicsoportjának ötven tagja van. Dr J. Cohen a „Bialik" kulturalap tevékenységéről beszélt. Ismertette azt a nagyértékü tevékenységet, amelyet az alap a héber klasszikusok kiadásának terén kifejtett. Az irók „független alapjának" helyzetéről Asér Baras tartott referátumot és vázolta azokat a nehézségeket, amelyekkel az irókat segélyező alapnak meg kell küzdenie. Ezután megválasztották a szövetség uj tanácsát, amelynek tagjai: Asér Baras, dr Viszlavszki, dr Lamdan, Láchover, Juda Fischmann, Baruch Krupnik, S. Salom, S. Cemách, David Simonovitz. A szövetség diszelnökéül Csernichovskyt választották.

Németország

SARGA BÉLYEGZŐ A NÉMETORSZAGBÓL ÉRKEZETT LEVELEKEN. Németországból több levél érkezett Hollandiába, amelyen sárgaszinü bélyegzővel az alábbi feliratok olvashatók: „Nagy-Britannia egyenlő Izraellel!", „Az angolok atyja Ábrahám!", „A zsidó Hore Belisha, az angol világbirodalom nagy embere". Az egyik képen Hore Belishát lehet látni, amint felülvizsgálja az angol katonaköteleseket. Még a hollandiai zsidó menekültek is ilyen bélyegzőkkel ellátott leveleket kaptak Németországból.

Amerika

AZ AMERIKAI ZSIDÓ VALLASOS ÉLET FELÉLENKITÉSE. Az amerikai United Sinagogue nyilvánossága hozta programját az amerikai zsidó hitközségek vallásos életének felélénkitésére. A terv keresztülvitelében 1200 amerikai zsidó szellemi vezetőt foglalkoztatnak. A program főbb célkitüzései: 1. A hitközségek taglétszámának növelése. 2. Segitség az egyes hitközségeknek vallásos iskolák létesitésére. 3. Együttműködés azokkal a zsidó és keresztény szervezetekkel, amelyek a zsidó-keresztény barátság ápolásán fáradoznak.

•

CYRUS ADLER ROOSEVELT ELNÖKKEL TARGYALT A VILAGBÉKE KÉRDÉSEIRŐL. Roosevelt elnök a napokban kihallgatáson fogadta a Fehér Házban dr Cyrus Adlert, az amerikai Jewish Committee elnökét és rev George Arthur Butrik-ot, az Egyesült Államok-beli protestáns egyház tanácsának tagját, akikkel a világbéke egészségesebb alapokon való helyreállitásának kérdéseit tárgyalta meg. Roosevelt elnök Cyrus Adlerrel, mint az amerikai zsidóság képviselőjével tárgyalt.

Roosevelt elnök a világbéke kérdéseiről a katolikus egyház fejével, XII. Pius pápával is eszmecserét kiván folytatni és ezért személyes megbizással a Vatikánba küldötte barátját, Myron C. Taylort, a nemzetközi menekültügyi bizottság elnökét. A pápa meleg szavakkal emlékezett meg Roosevelt elnök gesztusáról.

*

SZEGÉNYEN ÉS ELHAGYATOTTAN ÉRKEZETT AMERIKABA RICHARD BEER-HOFMANN. A Zsidó Távirati Iroda jelentette, hogy Richard Beer-Hofmannak, a „Jákob álma" és „Az ifju Dávid" cimü költői művek világhirü szerzőjének sikerült egész vagyonának elkobzása után a nemzeti szocialista Bécsből elmenekülnie és Svájcon keresztül az Egyesült Államokba vándorolnia. Zürichből való elutazása előtt egy nappal felesége szivszélhüdés következtében meghalt. A nagy költő a frissen ásott sir mellől kellett, hogy elinduljon tengerentuli utjára, mert a svájci hatóságok nem voltak hajlandók meghosszabbitani tartózkodási engedélyét. Az amerikai lapok jelentése szerint az ősz költő, akinek negyven szobás bécsi villája egykor az osztrák főváros társadalmi és kulturális centruma volt, teljesen kifosztottan és elhagyatottan érkezett meg Amerikába. Nem tudja, hogy mihez fog kezdeni a jövőben. Éveken keresztül a Dávid királyról szóló költői trilógiáján dolgozott. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy nem tudja megmondani, mikor fogja művét befejezni. Megérkezése alkalmával a sajtó képviselői felkeresték őt és az egyik ujságiró megkérdezte, hogy vajjon feleségének halála az antiszemitizmusnak tudható-e be? Richard Beer-Hofmann válaszolni próbált: „Ha valakinek fáj a szive..." — de meghatottságában nem tudta mondatát befejezni.

Litvánia

TIZENKÉT JESIVA TANITVANYAI MENEKULTEK VILNABA. Tizenkét lengyel jesiva tanitványai és tanszemélyzete menekült Vilnába. Ezek között van a mezericzi jesiva 120, a miri jesiva 285, a kamenetz-litovszki jesiva 195, a klaki jesiva 200, a baranovici jesiva 115, a bilaisztoki jesiva 175, a pinski jesiva 120, a lombi jesiva 155, a grodnói, volozsini és lublini jesivák egyenként 40 tanitványa.

•

ZSIDÓ NAPILAP VILNABAN. Miután néhány héttel a lengyel-német háboru kitörése után az összes vilnai zsidó napilapok beszüntették megjelenésüket, a napokban ujból megjelent az egyik jiddis napilap. A lap cime: „Wilnaer Togblatt" és dr Vigoczki, a vilnai zsidó hitközség elnöke szerkeszti. A közeljövőben hatósági engedéllyel két másik zsidó napilap jelenik meg.

Kezd fogyni az élelmiszer Európában

Már nemcsak Németország, hanem más hadviselő országok is előnyben reszesitik az ágyut a vajnál

Genf, jan. 10. A háboru legelső nyomorusága, bizonyos élelmicikkek hiánya, még azokban az államokban is érződik, amelyek egyelőre még nem viselnek hadat. Az élelmicikkek hiányának két oka van: az egyik az, hogy bezárultak azok az utak, amelyeken keresztül egyes cikkeket a multban szállitottak, a másik az, hogy a kormányok nem engedélyeznek hiteleket olyan cikkek behozatalára, amelyek ha nem is tekinthetők kimondottan luxus cikkeknek, mégsem közszükségleti cikkek. Az egész világ gazdasági életét az állami ellenőrzés jellemzi és ha a háboru sokáig huzódik el, ugy kétségkivül minden állam kénytelen lesz szigoruan ellenőrizni nemcsak a termelést, de az elosztást is.

Németország megszünt az egyetlen államnak lenni, amelyben az „ágyut vaj helyett" jelszó visszhangzik. Az európai államok által felgyüjtött hatalmas fegyver és lőszerállományok költségei, a mozgósitások által felemésztett összegek, valamint az állandó katonai éberséggel járó kiadások, szükségszerüen, a polgarok életnivójának rohamos süllyedését idézték elő. A szociális reformterveket, s közoktatás tökéletesitésére irányuló törekvéseket, az utépitési terveket eltették jobb időkre és minden erősités az állam határainak megerősitését, a katonai intézmények kiépitését, egyszóval a nemzetvédelmet szolgálja. Az ucca egyszerü embere ezt a mély rendszerváltozást az élelmiszerhiány, a jegyek és korlátozások bevezetése, valamint egyes cikkelnek a piacról való eltünése által érzékeli.

Angliában a polgárok már csak korlátozott mennyiségben fogyaszthatnak teát és kávét. Olaszországon és Magyarországon szinte a lehetetlenséggel határos e két cikkhez jutni és akkor is csak méregdrágán. Amit e két ital helyett felszolgálnak, az gyatra pótlék és hamisitvány. Magyarországon havonta két csésze kávét fogyaszthat minden polgár; a kávé ára pedig a háboru előttinek a négyszeresére ugrott.

Olaszországban, Magyarországon és Svájcban korlátozták a liszt, olaj, a vaj, a zsiradék és a cukorfogyasztást is. Bulgária is bevezette az élelmiszer korlátozást és hetente három hustalan napja van. Dániában egy kiló cukrot szabad hetente vásárolni, Hollandiában viszont 18 napra félkiló fejenként a cukorráció. Ismeretes azonban, hogy a legszigorubb megszoritásokat a német polgároknak kell elszenvedniök, noha a Balkán igen jelentős tételekben szállit élelmiszeri cikkeket Németországnak.

Sok német polgáron külföldön élő barátaik segitettek, akik posta utján élelmicikkeket küldtek nekik. Erre a német hatóságok levonták a külföldről kapott élelemmennyiséget a minden polgárnak járó belföldi élelem rációból, ugyhogy kénytelenek voltak erről a segitségről lemondani.

Spanyolország földjén, amelyet a polgárháboru is végigpusztitott, az élelmiszerhiány valóságos szenvedést okoz. Megtörtént, hogy egyes városok két-három napon át liszt és falat kenyér nélkül maradnak. Különösen a tejhiány érződik — a polgárháboru ideje alatt hatalmas tehénállományok pusztultak el és eddig még nem sikerült azokat helyettesiteni.

Elpusztultak spanyol földön az olajbogyó és a narancsültetvények is. Annak ellenére, hogy a kormány hatalmas fáradozásokat tesz a gyermekeknek közkonyhákon való élelmezésére, a nyomor elég nagy. Még a turista — az istenek e kegyelt fiai, aki máskor a legnagyob becsben állott, hiszen az értékes idegen valutát hozta — sem kaphat egyebet tejeskávé és vajaskenyérből álló szerény reggelinél. Ami azonban érvényes Spanyolországra, helytáll az olyan gazdag országok esetében is, amilyenek Anglia és Franciaország, amelyek szintén kénytelenek voltak bevezetni a fogyasztási korlátozásokat.

A hiányosságok nem korlátozódnak csupán az élelmezés fejezetére. Más közszükségleti cikkek esetében is szükségesnek mutatkozott a korlátozó intézkedések bevezetése. Ez főleg a nyersanyagokra áll és elsősorban a petróleum és termékeinek fogyasztására.

A benzinfogyasztást nemcsak Németország ban, de de az összes európai államokban racionalizálták. Svájcban csak jegyek alapján adnak ki benzint. Három hónapon keresztül minden egyes magángépkocsit forgalmon kivül helyeztek Olaszországban. Hollandiában is volt hét olyan vasárnap, amidőn leállitották teljesen a gépkocsiforgalmat, hogy ne fogyasszanak benzint. Svájcban is megkisérelték hasonló intézkedés bevezetését. Belgiumban a benzin árának duplára való emelése eredményesebnek bizonyult a benzinjegyek bevezetésénél.

Ez a helyzet ebben a megveszekedett, szerencsétlen Európában, amelyben a háboru még alig kezdődött meg.

Korlátlan devizaautorizációt kapnak egyes vidéki nagybankok. Megirtuk, hogy számos vidéki nagybank a nemzetgazdasági miniszertől és a Banca Nationala vezetőségétől korlátlan devizaautorizációt kért. A kéréseket, a nemzetgazdasági miniszter kedvezően véleményezte, amelynek alapján a Banca Nationala vezetősége a napokban ki fogja adni az uj korlátlan devizaautorizációkat.

„Semmi sem kényesebb, mint a szomszédok közötti jóviszony"

Gafencu külügyminiszter nagy beszédet mondott a román-bolgár jóviszonyról

„Egy ország biztonsága és maga az általános béke is a bizalomtól és kölcsönös megértestől függ elsősorban, amely a legközelebbi szomszédhoz kapcsol!"

Bucuresti, január 10. (Rador.) Gafencu külügyminiszter kedden, január 9-én vacsorát adott a külügyminisztériumban Sava Kiroff bukaresti bulgár meghatalmazott miniszter tiszteletére, aki rövidesen elhagyta Romániát, mert Ankarába nevezték ki. A vacsorán a bulgár követség tagjain kivül Serban földmüvelésügyi államtitkár, Grigorovici munkaügyi államtitkár és a külügyminisztérium vezető személyiségei is résztvettek. A vacsora során Gafencu külügyminiszter szólásra emelkedett és többek között a következőket mondta:

Gafencu külügyminiszter beszéde

A hivatásos diplomaták időnként cserélik helyeiket, nem egyéb az életük hosszu utazásnál. A diplomaták másik osztályának pedig az a sors jut osztályrészül, hogy azokat, akik távoznak, a bucsulakomára, vagy a vasuti állomásra elkiserjék. Az ilyen bucsulakomán szemtől-szembe kerül a diplomatáknak ezen két osztálya. Az a diplomata, aki most távozik, több mint négy évig képviselt kitünően egy szomszéd államot. Nem mindig könnyü a jószomszédi viszony felett való diplomáciai őrködés. Semmi sem igényel a magánéletben több figyelmet, mint a családi kapcsolat. A rokonok között nincs félénkség. Több esetben, számos követelmény akad közöttük és a türelem is ritkább. Ilyen a helyzet a nemzetközi életben is. Semmi nem kényesebb, mint a szomszédok közötti jóviszony. Századunk ugyanis leküzdötte a nagy távolságokat, de a kisebbeket nem volt képes megszüntetni. Átrepülhetjük szárnyakkal az Atlanti óceánt, de — jaj! — ezzel szemben egy hid építésénél elpusztulhatunk. Egy ország biztonsága és maga az általános béke is a bizalomtól és kölcsönös megértéstől függ elsősorban, mely a legközelebbi szomszédhoz kapcsol.

A jószomszédi viszony

— Vajjon ezekben a viharos időkben — ugyanazon problémákkal szemben, ugyanazon tanulságoktól vezetve — nem érezzük át ez az igazságot és azt, hogy minden ezzel ellentétes szándékot tulhalad a közös érdek mind jobban emelkedő fontossága? A diplomácia egyedül természetesen nem képes megoldani az összes ilyen gondolatból származó problémákat. Egyik népnek a másikkal szemben megnyilvánuló aktiv és jótékony rokonszenvére is szüksége van. Saját tapasztalataimból tudom, hogy a hasonló érzések feltalálhatók, csupán arra van szükség, hogy tovább fejlődjenek minden alkalommal, amikor Románia és Bulgária a közeledést és megértést megpróbálja. Ismerem a munkalehetőségeket, a két ország közötti forgalom megszervezésének lehetőségét is, melyet hosszu közös határunk nyujt békés és munkás népeink számára. Mert a közös érdek közös küldetést parancsol. Ezért bizom kapcsolataink jövőjében.

A bulgár meghatalmazott miniszter válasza

Kiroff meghatalmazott miniszter Gafencu külügyminiszter beszédére igen meghatott hangon válaszolt s rámutatott arra, hogy romániai küldetése alatt a két szomszédos ország kapcsolatainak kifejlesztését szolgálta.

— **Meg vagyok győződve** — mondotta — hogy a kölcsönös jóakarat folytán a két nép közötti kapcsolat a bizalom szellemében fog tovább fejlődni közös érdekeink szolgálatában és abból a célból, hogy Európának ezen a táján a békét fenntartsuk.

A távozó bulgár meghatalmazott miniszter végül őfelsége II. Károly király egészségére, a román és bulgár nép előhaladására és Gafencu külügyminiszter és felesége egészségére üritette poharát.

Őfelsége Chisinauban tartott beszédével az amerikai lapok is részletesen foglalkoznak

Washington, január 10. (Rador.) Őfelsége II. Károly király chisinaui beszéde nagy visszhangot keltett az amerikai sajtóban. A lapok részleteket közölnek őfelsége beszédéből és rámutatnak Románia szilárd elhatározására, mely szerint függetlenségét és területi sérthetetlenségét megvédi. A lapok ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy a kisebbségek képviselői lojális nyilatkozatokat tettek a chisinaui ünnepség alkalmával.

Nyolcezer lengyel auló közlekedik Romániában

25 lej napi adót állapitottak meg minden gép után

Lengyelországnak a németek és oroszok által történt elfoglalásakor — mint ismeretes — ezrével érkeztek a menekülők autókon Romániába. A hirtelen invázió miatt a határmenti hatóságok nem tudtak rendszeres kimutatást készíteni az érkezett gépkocsikról és a felsőbb utasitás is az volt, — hogy azokat be kell engedni az országba, egyben pedig az autók tulajdonosait, mentesitették a máskülönben kötelező taxa fizetés alól.

Tegnap lengyel területről érkezett autókra vonatkozólag rendelet jött a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben a pénzügyminiszter közli, hogy a taxa fizetés alóli kedvezmény 1940 január elsejével lejárt.

A pénzügyminiszter leirata szerint az országban 8000 lengyel származásu autó közlekedik. A belügyi kormány rendeletére ezeket a gépkocsikat P. O. jelzéssel látták el.

A pénzügyminiszter felhivja mindazokat, akik lengyel autókat vásároltak, hogy a rendjel és szám átirása, illetőleg az autók szabályos megadóztatása céljából az illetékes hatóságoknál mulhatatlanul jelentkezzenek.

Közli a pénzügyminiszter továbbá, hogy azokra az autókra, amelyek továbbra is lengyel menekültek tulajdonában maradtak és vannak napi 25 lej adót állapit meg amelyet az illetékes adóhivataloknál kell leróni.

Cadariu Emil adminisztrátor a behajtási osztály vezetője, utasitotta nagyváradi pénzügyigazgatóság területéhez tartozó összes adóhivatalokat a rendelet végrehajtására.

Select Mozgó MA MINDENKIT ÉRDEKLŐ PREMIER!

Graham Bell élete

A haladás egyik hősének, a telefon zseniális feltalálójának izgalmas fordulatokban gazdag története. Főszerepekben:

Don Ameche, Loretta Young, Henry Fonda

TANULSÁGOS SZÓRAKOZTATÓ! ÉRDEKES!

MŰSORON KIVÜL A LEGUJABB HANGOS HIRADÓ!

A versaillesi béke hetven aláírója közül huszonkilenc érte meg az uj háboru kitörését

A marhakereskedő miniszterelnök és a szerzetessé lett külügyminiszter

Ötödik hónapja annak, hogy Franciaország és a Brit Birodalom a Lengyelországot ért támadás miatt háborus állapotban levőnek tekinti magát Németországgal. A második világháboru napirendre tüzte a husz év előtti párisiskörnyéki szerződések emlékét.

Nem érdektelen megemlékezni arról, hogy az aláiró államférfiaknak milyen sors jutott osztályrészül, valamint arról is, hogy az elmult husz esztendő alatt milyen területi változások történtek.

A versaillesi békeszerződés 27 állam képviseletében, hetven férfi kézjegyét viseli. A hetven aláiró közül nem mindegyik volt politikus. Igy az indiai fejedelmek kamaráját a bikaniri maharadzsa, Sir Gang Sing képviselte, mig az ausztráliai delegátusok között helyet foglalt William Morris Hughes is, aki váltakozva, hol kormányelnök, hol pedig — marhakereskedő volt.

Nem egy a delegátusok közül azóta teljesen visszavonult a politikai életből. Legérdekesebb közöttük a Mennyei Birodalom husz év előtti külügyminisztere, Lou Tsen Tsiang, aki még 1919-ben áttért a katholikus vallásra és egy belgiumi bencés rend kolostorába vonult, magára öltve a szerzetesek egyszerű szőrcsuháját. Silvio Crispi, az olasz béke küldöttség tagja hasonlóan lemondott a politikáról és kizárólag az üzleti életnek szentele magát. Most 70 éves korában is egyik legismertebb alakja az olasz gyáriparnak. Egy másik külügyminiszter, Augusto Linz Vieira, aki Portugália nevében jelent meg a versaillesi tükörteremben, most sokkal prózaibb foglalkozást üz: borkereskedéssel foglalkozik. A békeszerződés aláiróinak javarésze a jogászok közül került ki. A legismertebbek közé tartozik Nicolas Politis volt görög külügyminiszter, aki nemrég töltötte be hatvanötödik életévét. Politis számos nyugateurópai egyetem — közöttük a Sorbonne — tiszteletbeli doktora és több tudományos akadémia tagja.

Az akkori államférfiak közül talán legszomorubb azoknak a sorsuk, akik husz évvel Versailles után távol hazájuktól élnek, vagy poraik valamelyik messzi ország temetőjében pihennek. Policarpo Bonilla, a világháborus és az azt követő időkben vezető szerepet játszott a délamerikai Honduras politikai életében és hét esztendővel később mégis távol hazájától, az Egyesült Államokbeli New-Orleansban halt meg számüzetésben. Hasonló sors érte Alfonso Da Costat, aki a portugál demokrata párt elnöke volt: 1937-ben hunyt el Párizsban. Ketten a versaillesi szerződés aláirói közül jelenleg is eszik a számüzetés kellemesnek nem mondható kenyerét. Salvator Chamorro, Nicaragua, volt elnöke Mexikóban él, mig Benes Eduard, a csehszlovák köztársaság volt külügyminisztere és második elnöke München után elfogadta az egyik amerikai egyetem katedráját, jelenleg Londonban él és a csehszlovák bizottság elnöke.

Aki aláirásával rokonságba került a királlyal

Ha egyesek visszavonultak a politikai életből, mások pedig idegen országban élnek, nem egy akad, az 1919. évi államférfiak közül, aki a legnagyobb nemzeti kitüntetésben és megtiszteltetésben részesült.

Andrew Bonar Lawot angol ember számára a legnagyobb kitüntetés ért: a westminsteri apátságban temették el, Nelson admirális és az angol Ismeretlen Katona hamvai mellé.

Bonar Law tagja volt az angol háborus kabinetnek, 1922 októberében Lloyd Georgetól átvette a kormányelnökséget, majd 1923 október 30-án, mint a nemzet halottja került az angol Pantheonba. David Lloyd George a legritkább és legnagyobb angol kitüntetés, az angol érdemrend tulajdonosa. Az ősz államférfi 76 esztendős korában is egyike a legtevékenyebb brit politikusoknak és mint ismeretes, tagja a jelenlegi háborus kormánynak. Jogilag a legnagyobb rangot Guglielmo Imreriali olasz márki érte el, aki a békekötés után kapott Annunciata rend elnyerésével az olasz király és császár unokatestvéreivel egy sorban áll.

A versaillesi béke óta eltelt két évtized alapos rendet vágott az aláirók között. A huszonhét ország küldöttségének hetven tagja közül csupán huszonkilencen vannak életben. Pontosan egy hónappal a szerződés aláirása után halt meg 56 éves korában a délafrikai köztársaság fődelegátusa, Louis Botha Transvaal melletti birtokán. Valamennyi békekiküldött közül a legfiatalabb volt Edwin Samuel Montagu, aki 39 éves korában, mint az indiai minisztérium államtitkára vett részt az európai ujjárendezésben. 1924-ben, 45 éves korában szerencsétlenség következtében hunyt el. A hirhedt 14 pont megalkotója és a Népszövetség eszméjének szülője Woodrow Wilson sincsen már az élők sorában. A békeszerződéseket követő hónapokban politikai körutja során meghült és rövid szenvedés után meghalt.

A versaillesi béke megalkotóit ugylátszik hosszu élettel ajándékozta meg a sors. Legnagyobb részük tul volt már a hetvenedik évén, amikor meghalt, sőt számosan vannak, akik a nyolcvanadik évtizedükben vannak.

Az elhunytak közül legidősebb volt Jules Cambon, a nagykövetek tanácsának elnöke: 1935-ben halt meg 90 éves korában. Sorrendben egy másik francia következik: Georges Clemenceau, a „Tigris", aki hat évvel előbb, 1929 november 24-én hagyta itt Franciaországot. Nyolcvanéves korában hunyt el a nagyszerb álmok megteremtője, Pasics Nicola, volt jugoszláv miniszterelnök. A francia delegációnak, Clemenceau-n és Cambon-on harmadik kiváló egyénisége Stephen Pichon 1933-ban, 76. évében halt meg. Az amerikaiak közül Edward House, Wilson elnök benső tanácsadója 1938 március 28-án, 79 éves, Tasker Bliss tábornok, aki 1918-ban az Uniót képviselte a szövetségesek legfelsőbb hadi tanácsában, 1930 novemberében, 78 éves, Henry White, volt római és párizsi amerikai nagykövet 1927 julius 15-én, 77 éves korában halt meg. Róbert Lansing, aki nek a békeszerződésekről irott könyv nagy feltünést keltett, „aránylag" fi lon 64 éves korában távozott az él rából.

A már emlitetteken kivül legi s személyiség a világhirü zon Paderewski Ignác, aki ujjáé ismét megsemmisült ország keresztül, 1919—1921 közö

HIREK

— A jugoszláv anyakirályné születésnapja. Belgrádból jelentik: Az egész jugoszláv sajtó a legmélyebb tisztelet és szeretet hangján emlékezik meg Mária anyakirályné születésnapjáról. Az összes lapok vezércikkben hangsulyozzák azt a határtalan szeretetet, amelyet Jugoszlávia egész népe osztatlanul érez az anyakirályné iránt, aki minden körülmenyek között tanubizonyságát adta rendkivüli képességeinek és uralkodónői rátermettségének. Benne látják a jugoszláv asszony és anya igazi megtestesülését — irják a lapok —, mert Mariora anyakirályné egész életét családján kivül népének és a közjónak szentelte.

— Autógázolás a szamosfalvai vám közelében. Könnyen végzetessé válható autóbaleset történt ma reggel 7 órakor a szamosfalvai vám közelében. Egy brassói jelzésü 326. rendszámu luxusgépkocsi, amely Kolozsvár felöl haladt Apahida irányába, a régi Bivalyrét felé vezető utkereszteződésnél elütötte Ratiu Ioan kömüvest, aki a Regele Carol II. ucca felé haladt. Az azonnal megindult vizsgálat megállapitotta, hogy a brassói gépkocsi sofirjét a balesetért nem terheli felelősség, mert egy idegen és mindezideig ismeretlen rendszámu teherautó haladt vele szemben az uton szabálytalanul és a luxusgépkocsi soförje ezt akarta kikerülni. Igy történt azután, hogy elütötte Ratiu Ioant, aki azonban szerencsére csak könnyebb természetü sebesülést szenvedett. Az ügyben tovább folyik a rendőrségi vizsgálat a balesetet előidéző ismeretlen rendszámu teherautó soförjének kézrekerítésére.

— A londoni lengyel nagykövet tiltakozott a vilnai lengyel egyetem bezárása ellen. Londonból jelentik: A brit kormány mellett akkreditált lengyel nagykövet jegyzéket nyujtott át az angol külügyminisztériumnak tiltakozva kormánya nevében a vilnai lengyel egyetemnek a litván hatóságok által való bezárása ellen. A tiltakozó jegyzék szerint az egyetemnek nagyfontossága van a Vilna környéki értelmiségi élet szempontjából.

— Földrengést észleltek Belgiumban. Brüszszelből jelentik: Kedden 3 óra 50 perckor Luviere környékén ujabb földrengést észleltek, amely a vasárnapi földrengés megismétlődése volt. A kár nem jelentős.

— A földmüvelésügyi minisztérium felhivása. Bucurestiből jelentik: A földmüvelésügyi minisztérium a következő felhivást adta ki: A mezőgazdák, szölö- és gyümölcstermelők, zöldségkertészek, rizstermelők, erdőtulajdonosok, birtokosok, parasztmalmok tulajdonosai, a tarktorok és cséplőgépek tulajdonosai sürgösen jelentkezzenek az illetékes megyei mezőgazdasági kamaráknál, hogy átvegyék a szükséges tájékoztatásokat az ezeknél a birtokoknál és üzemeknél foglalkoztatott személyzet 1940—41. évi ugynevezett mozgósitási felhasználása céljából.

— Meghalt a szerencsétlenül járt csendőrörmester. Megirtuk, hogy Szilveszter éjszakáján a monostori negyedben sulyos kimenetelü szerencsétlenség történt. Negruţiu Vasile Grapei ucca 16 szám alatt lakó csendőrörmester szolgálati revolverével bárált. Végzetes pillanatban a revolver elsült és a golyó a ballábába furódott. A szerencsétlenül járt csendőraltisztet hozzátartozói azonnal beszállitották a sebészeti klinikára, ahol a szolgálatos sebészorvosok azonnal mütétet hajtottak végre rajta. A saját gondatlanságának áldozatul esett csendőrörmester tegnap este vérmérgezés következében óriási kinok között kiszenvedett.

DIANA

ELHARITJA A MEGFAZAST

— Likvidálási vizsgát tehetnek a hétosztályos középiskolát végzettek. Bukarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium közli, hogy azok az ifjak, akik az előző tanévekben 7 osztályos középiskolát végeztek, nem tekinthetők középiskolai végzetteknek. Ennek megfelelően ebbe a kategóriába esők számára likvidálási vizsgát állapit meg. Akik hét középiskolai osztály alapján végeztek az előző tanévekben, és el akarják nyerni a középiskolai végzettséget (absolventi de liceu) [illegible]ságt tehetnek a 8-ik osztály tananyagából. [illegible]ánuton készülhetnek el és vizsgára áll[illegible]k 1940 juniusában vagy szeptemberé[illegible] juniusban elutasitottak szeptember[illegible]ismételhetik a vizsgát. A sikerrel [illegible]taknak bizonyitványt állitanak ki, [illegible]sit a középiskolai oktatásra vo[illegible]vény 22-ik szakaszában előirtak[illegible]n elutasitottak a hét osztály ab[illegible]aradnak.

— Veszedelmes koldusbandát lepleztek le a fővárosban. Bucurestiből jelentik: A városi rendőrség erélyes hadjáratot kezdett a koldulás kiirtása céljából, ennek során egy Tanase Burdurean, illetve Buzdugan vezetése alatt működő kitünően megszervezett koldusbandát leplezett le, amelynek vezetősége hét tagból állott. A bandafőnök, aki pénzt adott ki kamatra, birtokkal és több gépkocsival rendelkezett. Kihallgatásakor elmondotta, hogy a bandába beszervezett koldusok napi 5—600 lej, ünnepnaponként 1000 lej hasznot jelentettek a számára. A banda tagjai voltak a vezér mellett a felesége, Ioan Ciotonea, Petre Longhin, Elena Calomfirescu, Petre Matei és mások. A székhelye pedig a Mangului ucca 6 szám alatt volt, ahol a körülbelül 200 tagot számláló koldusbanda időnként összejött. A banda tagjai a főváros körzetekre osztva koldultak végig és a hasznot elosztották. A nagyon szorgalmasan koldulókat külön jutalmakban részesitették. A bandafőnök lakásán tartott házkutatás során több motorkerékpár, gépkocsi, rádiók és különféle értéktárgyak kerültek elő. Modreanu tábornok, fővárosi rendőrprefektus vezetése mellett a nagystilü veszedelmes koldusbanda bünlajstromának összeállitására folyik a vizsgálat.

— A hadfelszerelés javára. Bucurestiből jelentik: A hotini egyházközség, a moldovai kolostorok, Baia, Tutova, Covurlui és Bucuresti tanitói jelentős összegeket jegyeztek hadfelszerelési célokra.

— Eljegyzés. Sándor Évi, Oradea és Grünfeld Hermann a nagyváradi „Liceul Comercial Partenic Cosma" tanára jegyesek. — Minden külön értesités helyett.

— Brassóba költözött Friedmann Miklós, az ismert nagyváradi fotómüvész. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi müvészbarátok tegnap melegen bucsuztatták el a körükből Brassóba költözö Friedmann Miklóst, akinek az ország többi városában is nagysikerü kiállitásai voltak és aki Párizsban, Bécsben is feltünést keltett fotómüvészeti alkotásaival. Friedmann Miklós most Brassóban rendez fotómüvészeti kiállitást, amelynek előreláthatólag komoly sikere lesz.

TURISZTIKA

Az EKE turistaszakosztálya január hó 14-én, vasárnap autós sikirándulást rendez Kisbánya havasra. Indulás vasárnap reggel 6 órakor a Főtérről, visszaérkezés este 8 órakor. Jelentkezési határidő péntek este 8 óra. Jelentkezni lehet az EKE Str. Memorandului 2 szám alatti helyiségében minden este 6—8 óra között.

Sitanfolyam. Az EKE, mint az országos siszövetség afiliált tagja, a helyi nyugati siskerületi szövetséggel karöltve sitanfolyamot rendez. 2—3 elméleti, vetitettképes oktatás után a gyakorlati kiképzés következik a megfelelő osztályoknak kijelölt terepen. A résztvevők három osztályt képeznek, ugymint kezdők, haladók és gyakorlottak. Minden osztály gyermek, női és férfi csoportokra oszlik. A résztvevő óhajának megfelelő osztályban kap beosztást. A jelentkező a kiváltott tanfolyam bérletével a meghatározott siterepen jelentkezik a meghatározott sioktatónál. A tanfolyamra jelentkezni lehet az EKE Str. Memorandului 2 szám alatti helyiségében minden este 6—8-ig. Egy-egy oktatás 2—3 órát tart. A tanfolyam dija leckénként felnőttek részére 40 gyermekeknek és diákoknak 25 lej. A tanfolyam a nagyközönség részére van rendezve és azon nemcsak az egyesület tagjai, hanem vendégek is résztvehetnek.

— Nagy a fagy az egész országban. Bucurestiből jelentik: Az egész országban nagy a fagy. Bukovinában 30, a fővárosban 23 fokot mértek. A vonatok késekkel közlekednek a hóviharok miatt. A Fekete-tengeren vihar dühöng. A tengert sürü köd boritja.

— Taggyülést tart az építőmunkások céhe. A kolozsvári építőmunkások céhe január 12-én, pénteken délután 5 órakor taggyülést tart a Str. Văii 7 szám alatti helyiségben. A gyülésen a tavaszi kollektivszerződés megkötésének kérdését vitatják meg.

DEANE DURBIN JUDY GARLAND STAN és BRAN egy müsorban

Stan és Bran: Két tőkefej

cimü brilliáns vigjáték előtt a Metro-gyár ragyogóan ötletes 2 felvonásos pótképe: **DEANE DURBIN** és **JUDY GARLAND** versenyéneklése a **JAZZ RITMUSABAN** cimü rövid filmben. Szombattól a **ROYAL** sláger mozgóban. Előtte journal, pótkép.

Ma, csütörtökön és holnap utoljára: **Trópusi mámor. Hedy Lamarr, Robert Taylor filmje.**

— Ujabb hatalmas aranyrögöt találtak Oroszországban. Moszkvából jelentik: Januar 5-én 4816 gram sulyu aranyrögöt találtak Inno kientlewszki lelőhelyén. Az aranykutatók asszonyok voltak, Tana Krawcenko képviselő vezetésével.

— Nagy robbanás egy leicesteri gyárban. Londonból jelentik: Kedden este nagy robbanás történt egy leicesteri gyárban. Egy munkás meghalt, 4 megsebesült, az anyagi kár jelentékeny.

— Roosevelt és a lengyel köztársaság elnöke ujévi üdvözletet váltottak. Párizsból jelentik: A lengyel köztársaság elnöke és Roosevelt ujévi üdvözletet váltottak. Roosevelt azt a reményét fejezte ki, hogy az ujév boldog napokat fog hozni a lengyel nemzet számára.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság értesiti a zenekar tagjait, hogy ma, csütörtökön este 9 órai kezdettel zenekari próba lesz. Kéretnek a zenekar tagjai pontos időben és teljes számban megjelenni.

— Bihari Anna hegedühangversenye. Tegnap este a Concordia klub nagytermében tartotta meg első, önálló hangversenyét Bihari Anna, a tehetséges, fiatal hegedümüvésznő. Bihari Anna bemutatkozása elé érthető kivánccsisággal tekintett Kolozsvár zsidó közönsége, amely ez alkalommal zsufolásig töltötte meg az előadótermet. A közönség nem csalódott várakozásában: a fiatal előadó müvésznő korát meghaladó felkészültségről és interpretáló készségéről tett tanuságot. Vonókezelésében és a modulációk kidolgozásában csaknem teljes kiforrottságot mutatott, aminek hatása nem maradt el a közönségre. Müsorának kiválasztása is illett egyéniségéhez és a vállalt feladat komolyságához. Corelli-Leonard: La Follie-ja zengzetesen, széles hömpölygéssel hangzott fel a fiatal müvésznő vonója alatt. Bach: Harmadik szólószonátájának Grave-fuga-tételét tisztán, cizelláltan játszotta. Müsorán szerepelt még Varaccini nehéz Largo-ja, valamint Flocco technikás Allegroja és Brahms A-dur keringője. Bihari Annát minden egyes száma után a közönség tüntető lelkesedéssel ünnepelte, amelyet megosztott kisérőjével: Hartmanné, Weisz Klára tanárnővel, aki stilusosan, felkészülten kisérte a zongorán az egyes számokat. (s. gy.)

— Szatmári luxusgépkocsi és kolozsvári teherautó karambolja. Szerdán délután fél ötkor a Cuza Voda téren, a református teológia előtt összeütközött egy szatmári magángépkocsi és egy cluji teherautó. A két autó sulyosan megrongálódott, de emberéletben nem esett kár.

— Egy jobb napokat látott kolozsvári zsidó iparos háromgyermekes családjával a legnagyobb nélkülözésekkel küzd. Arra kéri a jószivü embereket, segitsenek rajta és tehetetlen, éhező, fagyoskodó családján. Cime: Kruk Mózes Cluj, Str. Pietroasă 6.

— Két uj 35.000 tonnás óceánjárót épit Amerika. Washingtonból jelentik: A tengerészeti bizottság két uj 35.000 tonnás óceánjáró épitését vette tervbe. A hajókat ugy épitik meg, hogy szükség esetén repülőgépanyahajóká lehessen átalakitani.

Az ötvenes években lévő egyéneknél reggelenként felkeléskor egy félpohár természetes „Ferenc József" keserüviz könnyü bélürülést, kielégitő gyomoremésztést, jó étvágyat és nyugodt alvást biztosit, az agysejtek müködését pedig gyakran meglepő módon fokozza. Kérdezze meg orvosát.

— Uj vezetőséget választott a marosvásárhelyi orth. hitközség. Tudósitónk jel.: E hó 7-én tartotta az itteni ort. hitk. népes részvétel mellett tisztujitó közgyülését. A jelentések elhangzása és a felmentvény megadása után a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Goldstein Ernő. Alelnökök: Ábrahám Samu és Paneth Celmus. Gondnokok: Kohn Samu, Berkovits Mór, Linczer Sámuel. Pénztárnok: Weisz Miklós. Ellenőr: Spielmann Adolf. Gazda: Fülöp Simon. Tanácsosok: Krausz Jenő, Liebermann Emil, Rosenbaum Izrael és Singer Ernő.

— Hollandiában is nagy zavarokat okoz a közlekedésben a fagy. Amszterdamból jelentik: A Frise-szigetek és Hollandia közti közlekedést repülőkkel bonyolitják le, mert a fagy miatt megszakadt a hajóforgalom. A befagyott Zuidersee közepén levő Urk szigetével szánakon át folyik a közlekedés. A vonatok nagy késéseket szenvednek nemcsak a hideg, de a különböző vidékeken folyamatban levő katonai munkálatok miatt is.

EGYESÜLETI ÉLET

A Tora Umlacha Ácmáit konferenciája

December 31 és január 1-én tartotta meg második konferenciáját Kolozsváron az erdélyi Tora Umlacha ifjuság. A konferenciát Berkovits Móse hébernyelvü megnyitója vezette be, ismertetvén azon feladatokat, amelyeknek megvalósitása a Tora Umlacha ifjuságára hárul az erdélyi cionizmusban. Mandula Mordechój hachsara-allija referátumában arra a megállapitásra jut, hogy a chaluci munkát a megfelelő nevelési metódusokon kivül csak anyagi bázis biztosithatja, amire vannak lehetőségek, azokat azonban ki kell használni. Heimann Móse (Dés) központi beszámolójában örömmel állapitja meg, hogy a munka minden csoportban fejlődésben van, ami különösen kulturális téren tapasztalható. Mendel Jehuda nevelési referátumában főképpen a cofék nevelési kérdéseivel foglalkozik. Mittelmann Sz. az aradi csoport nevében kijelenti, hogy habár az számbelileg a legkisebb csoport, a KKL munkában első helyen áll. Weinberger Móse héber referátumában a héber nyelv fontosságát hangoztatja, majd örömmel állapitja meg, hogy a hebraizációs munka terén jelentős eredményt könyvelhet el magának a mozgalom. Salzberger S. KKL referátumában az eredményeknek megsokszorozását kéri. Salzberger J. kolozsvári szervezeti beszámolójában főképpen azon eredményekre mutat rá, amelyet a kolozsvári csoport kulturális téren mutathat fel. Mittelmann Sz. (Arad) kulturreferátumában a szervezeti kiadvány szükségességére mutat rá, amelyben a héber irodalom is megfelelő helyet kell kapjon. Heimann Móse (Dés) szervezeti beszámolójában kijelenti, hogy habár nehézségek árán, de sikerült olyan elemeket a mozgalomnak megnyerni, akik eddig távol voltak a cionizmustól.

Ezután különböző határozat megszavazásával a konferencia tiztagu Váád Hapoélt választott a szervezet élére, amelynek tagjai a következők: Elnök: Mejrovits Eduárd, alelnök Berkovits Móse, központi titkár: Heimann Móse. A Váád Hapoél tagjai: Rössel M., Mittelmann Sz. Arad, Mandula M., Weinberger M., Mendel J. Kolozsvár, Sándor M. és Biber M. Dés.

— A kolozsvári Joung Wizo ma, csütörtök esti ülése keretében László Márta tart előadást „Palesztinai beszámoló" cimen. A vezetőség kéri a tagok teljes számban és pontos időben való megjelenését.

— A Báál Möláchá kolozsvári szervezete ezuton hozza tagjainak tudomására, hogy f. hó 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel helyiségében, Str. Iuliu Maniu 2 szám alatt, Schwartz Ignác elnök beszamolót tart „A temesvári cionista konferencia" cimmel. Vendégeket szivesen lát a szervezet vezetősége.

— Az ujcionista szervezet (Brit Trumpeldor) cluji csoportja közli: A helyicsoport rendes heti összejövetelei csütörtökön, folyó hó 11-én este 9 órakor veszik ujra kezdetüket. Előadók: dr. Izsák, Fischer Ernő, dr. Heller, dr. Lengyel, Goldberger, stb. Az előadások a szervezet helyiségeiben str. Călugăriţelor 1 (Erzsébet fürdő) alatt lesznek megtartva. Vendégeket szivesen látunk. — Folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor angol nyelvkurzus kezdődik ugyanott. Felvilágositások naponta 10—12 között. — Folyó hó 14. délelőtt 11 órakor kezdi meg Fischer Ernő szemináriumi előadásait „A cionizmus története" cimen. Jelentkezéseket elfogad a titkárság. — A Betar ifjusági szervezet folyó hó 14-én délután 5 órakor a misdar keretében müsoros délutánt rendez, melyre ez uton is meghivja az érdeklődőket.

RÁDIÓ MÜSOR

Csütörtök, január 11.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhirado, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hirek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthirek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hirek, időjárásjelentés, rádióhiradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hirek. 16.45: Előadás. 19.17: Zongorahangverseny. Utána hirek. 20.20: Dalok és hirek. 21.15: Filharmónikusok hangversenye. 23: Hanglemezek és hirek.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, hanglemezek. 11: Hirek 13.10: Gordonkaszámok. 13.55: Eneklő ifjuság. 14.30: Cigányzene. 17.15: Magyar-orosz müvek hegedün. 18.45: A rádió szalonzenekara. 20.25: Idegen népek zenéje hanglemezről. 20.35: A peleskei nótárius. Énekes bohózat. 23.10: Finn zenekari hangverseny. 23.45: Cigányzene.

A házasság az uj polgári törvénykönyvben

A hivatalos lapban nemrégen jelent meg az uj, egyesitett polgári törvénykönyv, amely sok érdekes ujitást hozott. Az alábbiakban ismertetjük a házassággal kapcsolatos törvényrendelkezések főbb intézkedéseit.

Az uj polgári törvénykönyv szerint a jegyesség azt jelenti, hogy kölcsönös igéret történt házasságra. Ennek az igéretnek az alapján azonban senki sem kényszerithető a házasság megkötésére és az errevonatkozó kártérités semmis. Ezzel szemben a jegyességet felbontó fél a másiknak, vagy szüleinek a házasságkötés reményében eszközölt, valamint a körülményekkel arányban álló kiadásaiért kártérítéssel tartozik. A kártérítési kötelezettség arra az esetre is kiterjed, ha valaki azért szenvedett kárt, mert a házasság reményében vagyonának összetételét vagy vagyonszerzési lehetőségeit megváltoztatta. Az anyagi kártérités mellett bizonyos esetben erkölcsi kártérités is igényelhető. Semmiféle kártérítési kötelezettség nem emelhető azonban az ellen a jegyes fél ellen, aki az eljegyzést jogos indokkal bontotta fel. Ha kiskoru jegyes szülei nem járultak hozzá a jegyességhez, az általa felbontott jegyességből kifolyólag vele szemben kártérítési igény nem emelhető. Ugyanez áll arra az esetre is, ha a kiskoru jegyesnek gyámja van és a gyám nem járult hozzá a jegyességhez. A jegyajándékok a jegyesség felbontása esetén kölcsönösen visszatéritendők, kivéve azt az esetet, ha a jegyességet halál szakitotta meg.

Jogok és kötelességek a házasságban

Ahhoz, hogy házasságot lehessen kötni, a férfiaknál legkevesebb tizennyolc, nőknél legkevesebb tizenhat betöltött életév szükséges. A korhatár alól csak a király adhat felmentést. A huszonegy éven alóliak csak szülői, gyámi beleegyezéssel köthetnek házasságot.

Az uj polgári törvénykönyv a házasfelek egymáshoz való viszonyát és kötelezettségeit nagyjában a következőkben szabályozza: a házasfelek egymásnak hűséggel és segitséggel tartoznak, közösen kötelesek a gyermekeket nevelni és eltartani. A gyermekek szüleiktől házasságkötés, vagy üzletalapitás céljából semmit sem követelhetnek a vagyonból. Ez azt jelenti, hogy az uj törvény nem vette át a régi polgári törvénykönyv azon intézkedéseit, amelyek szerint a vagyontalan házasulandók szüleiktől hozományt, illetve kiházasitási vagyonrészt követelhettek.

A férj és feleség jogai

A házasság a feleség jogképességét nem érinti. Amennyiben ennek ellenkezőjére nem áll fenn ok, a feleség a közös háztartásra vonatkozó ügyletekben a férjet képviseli, ha az ezek kapcsán vállalt kötelezettségek a házastársak életmódjával arányban vannak. Ebből az intézkedés ből az következik, hogy a mindennapi háztartási bevásárlásokból eredő követeléseké rt az uj törvény szerint nemcsak a feleség, hanem a férj is perelhető. A férj, mint a család feje, választja ki a közös lakást, amelybe a feleség őt követni köteles. Amennyiben a férj lakásválasztási jogával visszaélt, a feleség a törvényszékhez fordulhat jogorvoslatért. Ilyen visszaélést képezhet például az, ha a feleség egészsége szempontjából szükséges magas fekvésü lakás helyett, a férj szántszándékkal egészségtelen, nem megfelelő lakást bérel ki.

A férj köteles vagyoni eszközeihez és társadalmi helyzetéhez mérten mindazt nyujtani, amire annak szüksége van. Ha a feleségnek saját maga által kezelt vagyona van, annak arányában köteles a háztartás költségeihez és a közös gyermekek neveléséhez hozzájárulni.

A házasság idején a feleség férje családnevét viseli. Saját családi nevét is viselheti azonban, ha errevonatkozó óhaját kifejezte a házasságkötés alkalmával. A meghalt férj nevét az özvegy csak uj férjhezmeneteléig viselheti.

Házasságbontó okok

Ha valamelyik házastárs nem teljesiti a kölcsönös segitségre vonatkozó törvényes kötelezettségét, azt birói eljárással kényszeritik erre. Az uj törvényben a házasságbontó okok a következők: házasságtörés, bigámia, kicsapongások, kegyetlenségek, durva sértések, valamelyik házastársnak kényszermunkára, vagy fegyházra való elitélése, a házasságkötés ideje alatt három évnél tovább tartó elmebaj, végül a házastárs élete ellen való merénylet.

Amennyiben a törvényszék másképp nem határoz, a válóper idején a gyermekek eltartása a férj kötelessége. A válóper idején a biróság kimondhatja az ágytól és asztaltól való elválasztást.

Az ideiglenes tartásdij a hibás fél terhére, annak vagyoni viszonyai és a másiknak szükségletei arányában a válóper alatt az eddigi törvényes rendelkezésekhez hasonlóan jár, azzal az eltéréssel azon ban, hogy a tartásdijra a férj is igényt tarthat abban az esetben, ha ő inditotta a válópert a feleség hibájából. Ez az intézkedés azt mutatja, hogy az uj törvénykönyv a házastársak egyenlőségét általános elvként ismeri el. *(x. x.)*

Sztalinnak nem áll szándékában visszahivni a párizsi és londoni szovjetköveteket

A szovjet nem akarja megszakitani a diplomáciai összeköttetést a nyugati hatalmakkal

KOPPENHÁGA, január 10. (Rador.) *A Politiken cimü lap tallinni értesülése szerint cáfolják, hogy Sztalinnak szándékában állana visszahivni párizsi és londoni követeit abban az esetben, ha Franciaország és Anglia moszkvai követei nem térnének vissza állomáshelyükre. A lap szerint Sztalin személyesen foglalkozik ezzel a kérdéssel, mert nem akarja a diplomáciai viszony megszakitását a nyugati hatalmakkal, nehogy a Szovjet unió Németországgal szemben függő helyzetbe kerüljön.*

Uránia Mozgó AZ ÁLTALÁNOS NAGY ÉRDEKLŐDÉSRE VALÓ TEKINTETTEL MÉG NÉHANY NAPIG

Jeanette Macdonald ragyogó filmje: Broadway pacsirtája

IGAZI MÜVÉSZI ÉS ZENEI ÉLMÉNY!

MÜSORON KIVÜL A LEGUJABB HANGOS HIRADÓ!

A francia-angol összefogás jelentőségét hangoztatták a francia parlament tegnap megnyilt uj ülésszakán

Herriot lett a kamara elnöke. A kommunista képviselőket kizárták a tanácskozásokból

Párizs, január 10. (Rador.) A parlament tegnap délután tartotta ezévi első ülését. A szenátus délután 3 óra 40 perckor Damercou korelnök vezetése mellett kezdte meg tanácskozásait, aki beszédében az angol-francia összefogás jelentőségét hangsulyozta, amely a győzelem kivivásához szükséges. A kamara ülését Alphandary korelnök nyitotta meg. A megnyitáskor kisebb incidenst okozott az a tény, hogy az ülésen megjelent hét hadbahivott kommunista képviselő is. Elhatározták, hogy néhány percre felfüggesztik az ülést hogy a kamara irodája ideiglenesen tisztázhassa helyzetüket. Majd ugy döntöttek, hogy ezt a kérdést a kamara uj vezetőségének végleges megalakulása után rendezik. Alphandary elnök ujból megnyitva az ülést, a francia-angol összefogást magasztalta, hangsulyozva, hogy a két ország a demokrácia védelmében fogott össze. A korelnök beszédét a képviselők állva hallgatták végig a kommunisták kivételével, akik ellen elitélő határozatot hoztak, kimondva, hogy eltávolitják őket az ülésteremből. Ezután a teremőrök kivezettek négy kommunista képviselőt a teremből, a másik három nem vállalt szolidaritást velük. A kinevezett kommunista képviselőket kizárták a kamara további tanácskozásaiból, majd megválasztották a kamara uj vezetőségét. A következő ülés csütörtökön lesz.

Párizs, január 10. (Rador.) Herriotot 420 szavazatból 350 szavazattal a kamara elnökévé választották.

A kormány csütörtökön törvényjavaslatot terjeszt a kamara elé, amely szerint elvesztik mandátumukat azok a képviselők, akik nem jelentik ki, hogy megszüntetnek minden közösséget a feloszlatottaknak nyilvánitott pártokkal, miután ezekről megállapitották, hogy idegen hatalmakkal állanak összeköttetésben.

A temesvári tábla elrendelte, hogy zsidókat is fel kell venni az utólagos állampolgári jegyzékbe,

az igazságügyminisztérium viszont utasitotta a várost, hogy fellebbezze meg a tábla végzését és tartsa magát a körrendelet szövegéhez

Arad, jan. 10. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt történt, hogy egy aradi zsidó lakos fellebbezése folytán a temesvári közigazgatási tábla elrendelte, hogy a zsidó vallásuakat is fel kell venni abba a névsorba, amelyet azokról készitenek, akik részesülnek abban a kedvezményben, hogy az utólagos állampolgársági összeiráson jelentkezhetnek. Ismeretes ugyanis, hogy az uj állampolgársági törvény módot ad azoknak, akik kimaradtak az állampolgársági lajstromokból, vagy bármilyen más oknál fogva nem szerepelnek az állampolgári névjegyzékben, ha arra jogosultságukat igazolni tudják, a mostani pótösszeirás alkalmával jelentkezhes senek. Az uj állampolgársági törvény megjelenése után az igazságügyminisztérium körrendeletet adott ki és abban közölte, hogy a fenti kedvezmény nem vonatkozik a zsidó vallásuakra. Ennek következtében Aradváros vezetősége a felvételre jelentkezett zsidó polgárokkal hivatalosan közölte, hogy nem veszik fel őket a jegyzékbe. A város által kiadott elutasitó végzések kikézbesitése után több aradi zsidó polgár a temesvári közigazgatási táblához fordult és az első ügy letárgyalásakor a temesvári tábla elfogadta a fellebbező érveléseit és kérésének helyt adva kötelezte Aradváros vezetőségét, hogy a felperest vegyék fel abba a névjegyzékbe, amelyet az uj állampolgársági törvény alapján készitenek az utólagosan jelentkezőkről és azt az igazságügyminisztériumhoz felterjesztik jóváhagyás céljából.

Aradváros vezetősége a temesvári közigazgatási tábla döntésének kézhezvétele után táviratilag a minisztériumhoz fordult és közölte vele a temesvári közigazgatási tábla döntését és ujabb utasitásokat kért. Az igazságügyminisztériumtól erre vonatkozólag most leirat érkezett és ebben közölték Aradváros vezetőségével, hogy fellebbezze meg a temesvári közigazgatási tábla határozatát a legfelsőbb közigazgatási biróséghoz és utasitotta a minisztérium a város vezetőségét, hogy a jövőben is tartsa magát a törvény és a körrendelet szelleméhez.. Aradváros vezetősége a minisztérium utasitása alapján benyujtja fellebbezését a közigazgatási tábla itélete ellen, a végleges döntésig azonban a jelentkező zsidó vallásuakról külön iveket készitenek.

ÉRTESITÉS:

A „CARMEN" cipőgyár R. T. Oradea megnyitotta fióküzletét Clujon a CALEA REGELE FERDINAND 19. alatt. (Volt Hoffmann I. cipőüzlet).

A kormány gazdasági bizottságának ülése

Bucuresti, jan. 10. Tegnap délelőtt a miniszterelnökségen ülést tartott Tatarescu miniszterelnök vezetése alatt a kormány gazdasági tanácsa, amely megvitatta az összes időszerü gazdasági kérdéseket.

A Balkán szövetség tagállamainak ülése

Bucuresti, jan. 10. (Rador.) A Balkánszövetség tagállamainak állandó bizottsága rendes ülést tart február 2-án, 3-án és 4-én Belgrádban.

Egyhangu helyesléssel fogadta az angol sajtó Chamberlain beszédét

London, jan. 10. (Rador.) Chamberlain beszédét egyhangu helyeslléssel fogadta az angol sajtó. A Times azt irja, hogy Franciaország és Anglia együttmüködése, amelyről Chamberlain beszélt, gazdasági téren egyet jelent a két ország erejének valóságos fuziójával.

— Uj földlökések Anatoliában. Ankarából jelentik: Nyugat-Anatoliában a szerdára virradó éjszaka ujabb földlökéseket éreztek. — Emberáldozatok nincsenek, anyagi kár sem.

— A Ferencváros jégkorong csapata k[illegible]lozsváron. A budapesti Ferencváros jégkorongcsapata vasárnap Kolozsváron barátságos mérkőzést játszik a KKE jégkorongcsapatával. A mérkőzés helyét és időpontját még nem állapitották meg.

az Ön szállodája BUDAPESTEN CONTINENTAL SZÁLLÓ 480 SZOBA MINDEN ÁRKATEG[illegible] ÉTTEREM-GARAGE

KÖZGAZDASÁG

Január hó végéig elkészül a tőzsdetörvény módositása

A szakkamarakkal intenzivebben fognak együttműködni a tőzsdék

Bucuresti, jan. 10. Megirtuk, hogy a nemzetgazdasági miniszter bizottságot nevezett ki a tőzsdetörvény módositásának elkészitésére, amelynek munkálatai már nagyon előrehaladtak, ugyhogy — a nemzetgazdasági miniszter terveinek megfelelően — az uj tőzsdetörvény e hó végéig elkészül és néhány hét mulva életbeléptethető lesz. A törvény alapján a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a mezőgazdasági kamarák intenzivebb együttműködést tudnak majd kifejteni a tőzsdékkel.

A tőzsdetörvény módositását maguk a tőzsdék kérték, amelyek feltétlenül szükségesnek tartanak néhány reformot, megfelelő és eredményes működésük biztositása végett. A törvény módositása ugy az áru-, mint az értéktőzsdékre vonatkozik.

Ami az értéktőzsdékkel kapcsolatos intézkedéseket illeti, az uj törvénynek mindenekelőtt az lesz a célja, hogy megfelelő ellenőrzést biztositson a tőzsdeügyletek fölött, másrészt pedig lehetővé tegye az ügyletek minél rövidebb időn belül történő lebonyolitását. Továbbra is megmarad a tőzsdeügynökök egyetemleges felelőssége bármelyik ügynök üzletfelével szemben. Ugyancsak megmaradnak a kompenzálásokkal és a devizaügyletekkel kapcsolatos eddigi elvek is. Szó van arról is, hogy az ország több fontosabb városában — köztük Kolozsváron és Temesváron is — értéktőzsdét létesitenek. Afölött még nem döntöttek, hogy bevezetik-e vagy sem a határidőüzleteket.

Az árutőzsdékkel kapcsolatban a miniszitériumot az az elgondolás vezeti, hogy a jelentősebb árucikkek, mint gabonanemüek, fa, petróleum, stb. kiviteli ügyleteit a tőzsdéknél összpontositák. Ennek az összpontositásnak révén az ügyleteket hathatósabban lehetne ellenőrizni, egyrészt, másrészt pedig könyebben meg lehetne oldani azokat a nézeteltéréseket, amelyek a szerződések lebonyolitásakor felmerülnek. Az uj törvény állapitja majd meg azokat a szabályokat is, amelyek mellett az oborokon, a vásárokon az üzletkötések történnek.

Beavatott körök értesülése szerint az uj tőzsdetörvény legkésőbb január hó végén megjelenik.

Módositják a román-palesztinai külkereskedelmi egyezményt

Bucuresti, jan. 10. Megirtuk, hogy a palesztinai kormány bevezette az importengedélyezési rendszert és megszoritásokat eszközölt ugy az importban, mint az exportban. Emiatt szükségessé vált a román-palesztinai külkereskedelmi egyezmény módositása, amit főleg a palesztinai gazdasági körök kértek, mivel a román-palesztinai külkereskedelmi mérleg nagy passzivumot mutat Palesztina terhére.

A módositó tárgyalások előkészitésére a napokban Bucurestibe érkezett dr. Berkovitz Josif Románia palesztinai kereskedelmi attaséja és Z. Chelouche a Tel-Avivi palesztinai-román kereskedelmi kamara elnöke.

Érvényes-e a szabadságidő, ha azt az alkalmazott megszakitotta?

A munkabiróságon eleinte oly joggyakorlat alakult ki, hogy az alkalmazottat megillető törvényes szabadságidőt megszakitani nem lehet, illetve abba az esetben, ha az alkalmazott megszakitással vette ki szabadságidejét, ez érvénytelen volt és a munkaadó a szabadságidő egész tartalmára köteles kártéritést — kétszeres fizetést — fizetni. Ezt a joggyakorlatot a cluji munkabiróság ujabban megváltoztatta. Egy kolozsvári gyár munkása 1937-ben és 1938-ban 7—7 napi szabadságidőt kapott és ezt igénybe is vette. Később a munkás megállapitotta, hogy nem hét, hanem 10 napi szabadságidőre lett volna jogosultsága és miután a vállalat alkalmazásából elbocsátotta, szabadságidő megtérités czimén pert inditott a gyár ellen a cluji munkabiróság előtt. A perben a munkás arra hivatkozott, hogy mivel 10 nap helyett csak 7 napot kapott, szabadságidejét megszakitotta és igy ez érvénytelen, a vállalat pedig tiz-tiz napra köteles kártéritést fizetni.

A munkabiróság ezt az érvelést nem fogadta el és csak a hiányzó 3—3 napra itélte meg a kártéritést.

A román-egyiptomi külkereskedelmi egyezmény fontosabb rendelkezései

Mint már jelentettük, a közelmultban létrejött az uj román-török gazdasági egyezmény értelmében a román kormány a Romániából Egyiptomba kivitt áruk értékének hetven százalékáig engedélyezi egyiptomi árucikkek behozatalát, mig a fennmaradó 30 százalékot kitevő összeget angol fontra konvertálható egyiptomi fontban fizetik ki. Az egyiptomi kormány kötelezi magát arra, hogy nem léptet korlátozó intézkedéseket be a Romániába irányuló gyapotkivitelre vonatkozóan. Ugyanilyen kötelezettséget vállal a román kormány az Egyiptomba irányuló román petróleumkivitellel kapcsolatban. Egyiptomból Romániába szállitandó árucikkek felosztása a következő módon történik: 87 százalék gyapot, 10 százalék rizs, 3 százalék főzelékféle, gyümölcs, különösen: mandarin, narancs, banán, valamint más egyiptomi származásu cikkek. A főzelék- és gyümölcsfélék behozatalára vonatkozó engedélyeket november 15-ike és április 15-ike között adják ki. A megállapitott kereten belül egyelőre 400 tonna narancs és mandarin behozatalára kerül sor. Az öcskavas kivitelével kapcsolatban az egyiptomi kormány automatikusan megadja Romániának mindazokat a kedvezményeket, amelyeket bármely más állam részére engedélyezne. Az állatkiviteire vonatkozóan az egyezmény ugy intézkedik, hogy csak azok az élőállatok vihetők be Egyiptomba, melyek esetében az illetékes román hatóságok igazolják, hogy az állat olyan megyéből származik, ahol három hónapja állatvész nem volt.

Január 15-ig kell befizetni az italmérési illetékeket. Az italmérési engedély utáni évi illeték minden év első napján válik esedékessé. Az illeték négy részletben fizetendő, negyedévenként előre. Eszerint az első esedékesség 1940 január 15-ikén jár le. Amennyiben az illetéket eddig az időpontig az italmérő nem fizeti be, végrehajtást lehet ellene vezetni. Ha az italmérő az illetéket nem fizette volna be az esedékesség negyedévének elteltétől számitott 2 hónapon belül sem, ugy az italmérési jog visszavonható.

A január 10.-ig lejáró devizaengedélyek határidejét január 15.-ig meghosszabbitották. A nemzetgazdasági miniszter rendelete szerint a január 10.-ig lejáró devizaértékesitési engedélyek értékesitési határidejét január 15-ig meghosszabbitotta.

Zürchi árfolyamok (január 10.) Márka 178.62, holland forint 237.555, dollár 445.93, font 17.65, francia frank 10, olasz lira 22.50, pengő 79, dinár 10, lej 3.30, belgas 74.90.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.10—143.17
font	567.87—576.15
palesztinai font	568.56—576.84
holland forint	75.49—76.59
svájci frank	31.81—32.29
francia frank	3.22—3.27
belgas	23.74—24.08
márka	49—50
pengő	26.50—27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hivatalos)	4.68-4.77

Az exportból eredő szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Angol font, 70%-os kvóta	920—930
Palesztinai font, 70%-os kvóta	940—950
dollár, 70%-os kvóta	225—230
francia frank, 70%-os kvóta	5.50—5.60
svájci frank, 70%-os kvóta	55—57
belgas, 70%-os kvóta	45—46

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angliai árukra	1950 lej
font más államok áruira	2080 „
font angol gyarmatok áruira	2250 „

SZINHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Pénteken este: Alterego

A szinház pénteki bemutatója Asztalos Miklósnak, a fiatal magyar irógeneráció egyik legelismertebb tagjának müve. A budapesti Nemzeti Szinház együttese nemrég mutatta be igen nagy sikerrel. A darab történelmi levegőben, Mária Terézia korában játszódik le. Azonban nem kell megijednie annak sem, aki — egyébként teljesen indokolatlanul — előitéletet táplál az ugynevezett történelmi darabokkal szemben. Az Alterego ugyanis izig-vérig modern vigjáték, sőt egy kissé sikamlós a témája is. Az udvar egy nagy botránya áll a középpontjában, gáláns szerelmi kaland, amelyet Mária Terézia fiának, a későbbi második József császárnak tulajdonitanak. Amde csakhamar kiderül, hogy a császár képében más lopott szerelmes éjszakát a fiatal erdélyi nemes özvegytől. Halál várna a csaló és felségsértő fejére, ámde ingalmas és mulatságos jeleneteken keresztül kiderül, hogy a szigoru büntetés ez esetben nem volna helyén való. Ugyhogy kibékitő és derüs epizód lesz a drámának induló szerelmi kalandból.

Az Alteregót Tóth Elek vezetése mellett hosszu hetek gondos munkájával készitette elő a szinház együttesének fiatal gárdája. Bizonyos tehát, hogy a lelkesség és a becsvágy maximumát viszi minden egyes szereplő alakitásába. Aki előitélet nélkül és elfogulatlanul tud szinházat nézni, bizonyára fokozott örömet fog találni azoknak a tehetséges ifju szinészeknek munkájában, akik hivatva vannak az erdélyi magyar szinjátszás folyamatosságát és jövő fejlődését biztositani.

A szinház müsora:

Csütörtök fél 4 és fél 9: A Teatrul Muncá si Voe Bună előadása.

Péntek fél 9: Az alterego. (Asztalos Miklós nagysikerü vigjátéka. Főszereplők: Benes Ilona, Mária Éva, Kovács Kató, Bodó György, Perényi János, Senkálszky Endre, Tóth Elek. Rendező: Tóth Elek. Premier bérlet 21.)

Szombat délután 5: Grófkisasszony. (Olcsó helyárakkal.)

Szombat 9: Az alterego. (Rendes bérlet 21. Irodalmi bérlet 13.)

Vasárnap 3: Fruska. (Olcsó helyárakkal.)
6: Az alterego.
9: Klotild néni. (Hetedszre.)

A SELECT MOZGÓ MÜSORA:

Graham Bell élete. A haladás egyik hősének, a telefon zseniális feltalálójának izgalmas fordulatokban gazdag élettörténete. Főszerepekben: Don Ameche, Loretta Young, Henry Fonda. Müsoron kivül a legujabb hangos hiradó.

AZ URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Általános közkivánatra még néhány napig: Broadway pacsirtája. Jeanette Macdonald ragyogó filmje. Müsoron kivül a legujabb hangos hiradó.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Az egész világ várta! Mi a titka? Mi a magyarázata? Nézze meg Hedy Lamarr-t Robert Taylor karjaiban és megérti, miért lett 50,000.000 férfi a rabszolgája. Hedy Lamarr, Robert Taylor Metro Goldwyn filmgyár garancia arra, hogy nem csalódhat. Vizkereszttől: A trópusi mámor. Gondoskodjon jegyekről.

A CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:

Premiersláger! A halhatatlan keringő. Pazar rendezés és kiállitás. Strauss gyönyörü zenéje és a bécsi Filharmónikus Zenekar! Főszereplők: Paul Hörbiger és Maria Andergast. A film előtt: Uj Paramount világhiradó, a legujabb harctéri eseményekkel.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

I. A varázs. Bette Davis legragyogóbb alakitása, amellyel világhirnevet szerzett. Partnere: Georg Brent. II. Az ördöglégió. Szenzációs cow-boy kalandorfilm Dick Foran-nal, az aranyhangu cow-boy királlyal. III. Uj Paramount hiradó.

A RIO MOZGÓ MÜSORA:

Szenzációs kettős müsor: I. Négy férfi a becsületért. Izgalmas mese a légionisták életéből. Főszerepekben: Loretta Young és Richard Green. II. Charlie Chan az Olimpiászon. Nagy kalandorfilm Warner Oland-dal. III. Uj Paramount hiradó.

APRÓHIRDETÉSEK

Blănăria „NICU" — Szmuk Bucuresti, Str. Carol 25. Soarelui ucca 9 sarkán. Telefon: 429-21. Bucurestiben okvetlenül tekintse meg modelljeimet. Vállalom uj bundák készitését, átalakitásokat. Szőrmefestések és kikészitések vegyi uton. Válaszportózott levelü kérdésekre dijtalanul válaszolok. Régi bundáját csekély ráfizetéssel ujra cserélem be.

Veszek ötkötetes Jüdisches Lexicont, Imit évkönyveket, általában zsidó tudományos könyveket német és magyar nyelven. Ajánlatokat szerző, cim és ár megjelölésével „Judaica" jeligére az Uj Kelet kiadóhivatalába kérek.

Keresünk földszinti vagy első emeleti 5—6 szobás lakást belvárosban, melyből egyik szoba nagyobb összejövetelre alkalmas. Ajánlatokat „Irodahelyiségek" jeligére a kiadóba kérünk.

Uj butorüzlet! Vásáriás előtt tekintse meg elegáns, divatos kivitelü butoraimat. Olcsó reklámárak! Deitel, Cal. Reg Ferdinand 49.

Rönkfakitermléshez 20 évi prakszissal ajánlkozik szakember. Cim: Moskovics Hermann Cluj, Str. Săpător 2.

Keresek harmadik elemista kislányom mellé délutánra kisasszonyt, perfekt románul tudót. Str. Octavian Goga 1., földszint 1.

Házasságokat közvetit diszkrét alapon legjobb összeköttetésekkel rendelkezői „Favorit" iroda Cluj, Regina Maria 32.

Kettnstuhet üzemképest keresek megvételre. Fuchs Mór Arad, Calea Banatului 4.

Szigoruan orth. kóser vegetáriánus vendégló nyilt Oradeán. Izletes konyha. Figyelmes kiszolgálás. Aurel Lazar 3.

Órásüzlet, jól bevezetve, legforgalmasabb központban, kevés tőkével átvehető. Megkeresést „Előnyös" jeligére a kiadóba kérek.

Harmadéves tanárjelölt érettségire előkészit franciából és latinból. Diákokat korrepetál. Cim: Dávidovits, C. Reg. Ferdinand 101.

Hugom részére keresek olyan cluji 34—36 éves zsidó férjet, akinek némi állandó keresete van. Hugomnak havi 12.000 lej biztos jövedelme és 100.000 lej készpénze van. Ajánlatokat „Biztos egzisztencia" alatt a kiadóba kérek.

Irodahelyiségnek vagy rendelőnek 2 szoba kiadó. Favorit ügynökség, Regina Maria 32. szám.

Kiadó, szép nagy butorozott szoba különbejárattal, fürdőszoba használattal. Str. Elisabeta 4.

Cipőfelsőrészkészitéshez tanulólányt felveszek. Cim: Str. Gen. Poetas 23.

Órássegédet, 20 éves korig keresek azonnalra. Florenthal, Cluj, Bariţiu 12.

Mérlegét elkésziti, könyvelési restanciáit feldolgozza, könyvelését lefekteti, katonai szolgálatot teljesitő könyvelőjét helyettesiti, órakönyvelést vállal. „Könyvszakértő". Cim a kiadóban.

HÁBORUS PALESZTINA

✤

Haifa, december elején.

Korszakos jelentőségű az a kereskedelmi egyezmény, amelyet a napokban Sziria és Palesztina kormányai aláirtak. Ismeretes, hogy a két ország között mindezideig vámunió létezett, melynek következményeként a szomszéd országból korlátlan mennyiségben érkezhetett az olcsó arab munkával készitett ipari cikk és rengeteg zöldségáru, mely nagy versenyt jelentett a palesztinai iparnak és mezőgazdaságnak egyaránt. Az uj szerződés megvámolja a Sziriából behozott árut olyképpen, hogy ez az áruimport többé nem rentábilis az országban. A legnagyobb jelentőséggel az egyezmény a mezőgazdaság számára bir, minthogy a zsidó mezőgazdaságnak alapján megkétszerezheti zöldség és főleg tojás termését, mely utóbbi különösképpen érezte a versenyt. A lapok nagy terjedelemben és lelkesen foglalkoznak a kérdéssel. A Davar december 4-iki száma vezércikkében kihangsulyozza, hogy ez az arab és zsidó körök egyaránt követelte uj intézkedés uj utat nyit meg a zsidó mezőgazdaság egyes ágai számára. A cikk adatai szerint Sziriának Palesztinába történő importja egyre növekszik, palesztinai importja pedig egyre csökken. 1938-ban Sziriából 1.015.000 font értékben vittek ki árut és csak 413.000 font értékben hoztak be. 1939-ben a kivitel értéke már 1.143.000 font, mig a bevitel 308.000 fontra csökkent. A palesztinai bevitelnek a csökkenése annál is inkább feltünő, mert egy időben már Palesztina 853.000 font értékü árut is szállitott Sziriának.

•

A kormány nagy propagandát fejt ki a romániai cikkek érdekében. Mister Adams, a kormány kereskedelmi osztályának megbizásából Tel-Avivban tanácskozott a kérdésben a palesztinai importőrökkel. A tárgyalások során a kormány igéretet tett rá, hogy minden nehézséget igyekszik kiküszöbölni, ami eddig a romániai kihozatal utjában állt. Főleg a román vaj kérdése szerepelt sokáig a megbeszélés napirendjén. Amint beszélik, a tárgyalások során az egyik zsidó résztvevő panaszolta, hogy Románia importőrjei eddig gyakran nem tartották be a palesztinalakkal való szerződésüket. Mister Adams erre megjegyezte: sajnos, ezek az importőrök is zsidók voltak... Egyszóval a romániai és a palesztinai zsidók testvérharca az, ami ezt a kereskedelmi kapcsolatot gátolta. Ilyen körülmények között valóban könnyen és testvériesen el lehet majd simitani az ellentéteket...

•

A Jewish Agency iparositási tervének részleteiről nyilatkozott dr. Schmorak a lapok munkatársainak. A Jewisch Agency gazdasági vezére kijelentette, hogy a magántőkének a megszervezésével fogják ezt a tervet megvalósitani, minthogy a nemzeti alapoknak hasonló ipari kezdeményezéshez elegendő tőkéje nincsen. A befektetendő másfélmilliós tőke már az országban rendelkezésre áll. További részleteket Schmorak dr. egyelőre nem hozott nyilvánosságra, de ipari körökben tudni vélik, hogy a hivatalos terv fel akarja támasztani és üzembe helyezni mindazokat az iparokat, amelyek az országban helytelen kalkulációval nagyméretüeknek létesültek és életképtelennek bizonyultak, a teljesen megszünt üzemeket és a kis kapacitással dolgozókat. Az ezeknek az üzemeknek felsőbb ellenőrzéssel nyujtandó hosszu lejáratu kölcsönök volna az az ujjáépitési tervnek az egyik feladata. A terv másik fele: az országban még ki nem próbált iparok létesitése.

•

Dr. G. Rokka professzor, a most kinevezett másik tanárja az egyetemnek, fenomén a maga szakmájában. 1909-ben született, tehát elég „későn" ahhoz, hogy máris professzori cimet érjen el. A flórenci születésű kiváló olasz-zsidó fiatalember 1930-ban fizikai (!) doktorátust tett a római egyetemen, ahol azonnal első asszisztenssé nevezték ki. 1933-ban szülővárosába, Flórencbe hivták meg docensnek, majd előadó tanárrá lépett elő, mig nem 1937-ben a pizai egyetem nyilvános rendes tanárává nevezték ki — 28 éves korában! Mussolini zsidó törvényei után vándorolt ki Palesztinába, ahol máris gyors előrehaladást tett a héber nyelvben. Rokka professzor 1940 áprilisában kezdi meg előadásait. Kinevezésével az egyetem fizikai szakán betöltötték az összes tanszékeket.

•

Atilitban befejezték a németek koncentrációs táborát, ebben helyezik majd el a háboru kitörésekor internált német állampolgárokat. A tábor 50 ezer font költségvetéssel 150 dunam területen épült és hatvan barakkot foglal magában. A terület 2000 embert fogad majd be. A munkálatokat a kormány közmunkaügyi osztálya végezte Elekes mérnök vezetésével. A munkában többszáz zsidó épitőmunkás vett részt három hónapon keresztül.

*

Két hét alatt két premier a Habimá-ban, az egyik Shakespeare 12-ik órája, a másik Csapek Anya cimü drámája. A szinház most állandóan váltott személyzettel dolgozik és évenként 9—10 uj darabot mutat be.

•

Rubin, Tel-Aviv népszerü festője, négy év után első kiállitását nyitotta meg Jeruzsálemben a Becalél kiállitási termében. A reprezentativ palesztinai művész kiállitásának ünnepélyes megnyitásán az ország szine-java megjelent — angol és zsidó egyaránt. A negyven képet magába foglaló kiállitásnak nagy a sikere. Az egész kiállitást uralja Rivina életnagyságu képe, amely teljes életnagyságban, a Dybbuk Lea szerepében fehér menyasszonyi ruhájában ábrázolja a nagy divát. Rubin a jeruzsálemi tárlat után Amerikába utazik és Newyorkban lesz kiállitása.

*

Komoly próbarendeléseket kaptunk Amerikából, ami a világkiállitáson elért rendkivüli sikerünknek köszönhető. Az érdekelt gyárak már elküldötték mintacsomagjaikat és mint természetszerüen mindegyik a lehető legszebb árut küldte el a nagy amerikai piac számára, valószinü, hogy a palesztinai ipar egyik ujabb konjunkturális korszakának nézünk elébe. Hasonlóképpen előnyösnek látszik a New-Zeelandnak küldött mintacsomag-traszport is, ami szintén a newyorki kiállitás eredményének tekinthető. Általában a palesztinai ipar most teljes gőzzel és felemelt munkálatlétszámmal dolgozik — igen sok ipari ág áll azonban még kiaknázatlanul s az épitkezés és a narancs válsága miatt a munkanélküliek száma nem csökken.

*

A palesztinai hajóstársaságok, az ATID és a Palestine Maritim Lloyd ma rendkivüli forgalmat bonyolitanak le. Az ATID hat kis hajót vásárolt, melyek közül az 1900 tonnás Aliza nagyobb hajóutakra is képes, kitünő jármü. Ez a hajó azelőtt a Lisle nevet viselte és egyszerre 1000 illegálist hozott az országba. A Palestine Maritim Lloyd mindkét hajóját óceánutakra rakodják. Általában egyre növekszik az érdeklődés Palesztinában a hajózás után: különösen a mai konjunkturát sietnek kiaknázni a hajóstársaságok. A földközitengeri, partmelléki forgalomban a kis hajóknak ma már igen jelentékeny szerepük van. A hajókon foglalkoztatott zsidó tengerészek száma ma már meghaladja a kétszázat.

*

A Joszef Klinov vezetése alatt álló propagandaosztály szétküldötte első körlevelét. A körlevél az allija kérdésével foglalkozik a háborus hónapokban. A háboru kitörésétől november 22-ig 3000 bevándorló jött be certifikáttal és 2300 menekült certifikát nélkül. A mult sedjulból még rendelkezésre álló engedélyekkel pedig még 2500 bevándorló érkezésére várnak. A körlevél foglalkozik azokkal a nehézségekkel, amelyek a háboru kitörése miatt a bevándorlás utjába állanak. A mult sedjul certifikátjaiból háromezret osztottak szét olyanoknak, akik e pillanatban orosz vagy német uralom alatt állván, nem tudják a certifikátokat igénybevenni. Sokan vannak közöttük semleges országokban. Csakhogy a háborus felforduláson rendkivül sulyosbodtak a nemzetközi utazási lehetőségek és ezért a Jewish Agency bevándorlási osztálya komoly feladatok előtt áll, ha a rendszeres palesztinai bevándorlást továbbra is megszervezni akarja. Részletesen foglalkozik a körlevél a menekült zsidók problémájával és kifejezésre adja azt a reményt, hogy a Magyarországon, Romániában, Litvániában élő menekülteket sikerülni fog kimenteni Palesztinába.

Barzilay István

SZABÓ IMRE

SIMON KANCELLÁR (34)

Tiéd Uram a felséges nagyság és hatalom, a dicsőség, a győzedelem és tisztelet, mindenek ugy mennyben, mint e földön sajátid, tulajdonid. Tied Uram minden országlás és királykodás, a gazdagságok és tisztességek a Te szined elejébe jönnek. Mind a magasságbeli, mind az itt alant, a földi teremtett állatok hitet és bizonyságot tesznek, hogy ők elvesznek és Te megmaradsz. Tied az a nagy erő, amelynek titkai vizsgálásában a mi gondolatunk elfogyván, fáradtan megállapodik, mert sokkal, igen sokkal erősebb vagy minden gondolatok fölött. Tiéd ama gyönyörüséges, titkos, elrejtett szent név, mely eltitkoltatott a bölcsesség emberétől. S ama nagy erő is a tiéd, amely tartja, hordozza ezt a világot, semmire felfüggesztvén. És ama nagy tehetség, mellyel világosságra hoz minden elrejtett titkokat. Tiéd a nagy kegyelem és nagy irgalmasság, mely méltóságosan mutatkozik a Te teremtett állatidon és ama nagy jóság, amit elrejtettél a Tégedet félők és tisztelők számára. Te csak egy vagy és feje, kezdeti minden számlálásnak és fundamentuma minden alkotmánynak. Te csak egy vagy és a Te egységednek titkában minden bölcs szivek csak elnémulnak, mert nem tudhatják meg, mi az. Te csak egy vagy és a Te egységed nem apad, nem gyarapodik, nem fogy, nem szaporodik. Te csak egy vagy, de nem egy a birodalmad, sem parancsoló tiszted, mert nem fér Tehozzád semmi sokasodás és hogy második társad lehessen, semmi formai ábrázat, vagy vezetőnév, vagy állapot. Te csak egy vagy. Elfárad, elbágyad az én gondolatom, azért megőrzöm és tartóztatom utaimat, hogy nyelvemmel ne vétkezzem. Élő istenség vagy, de nem határozott időkig, sem pedig megtudott, vagy megszámlált órákig. Te élő istenség vagy, de nem az élő, éltető, sem az okossággal való lélekben, hanem inkább minden lelkeknek is lelke, élete vagy. Élő istenség vagy, de nem olyan élettel, mint az emberi állat élete, mert az csak párához hasonló és vége annak bizony moly és féreg. Te élő istenség vagy és valaki a Te titkos valóságodban fáradozik, örök világ gyönyörüségét találja. Te oly véghetetlen nagy és nagyságos vagy, hogy a Te nagyságodhoz képest minden nagyság megkicsinyül és minden többülés, minden sokaság, minden valóság elfogy. Nagy és nagyobb vagy minden meggondolhatás fölött és felségesebb feljebbvaló minden fennen járó, repülő angyaloktól.

Bölcs vagy és a bölcsesség az élet forrása, ami azonban csak Tőled buzog, Tőled forr ki és a Te bölcsességedhez képest minden ember megbolondittatik a tudományban. Bölcs vagy és minden régieknél régibb és a bölcsesség nálad önmagadtól vagyon, Te tanitottál kivülötted mindeneket bölcsességre és Te nem vettél mástól ilyent. Kicsoda magyarázhatná ki a Te erődet, mellyel a földet megcsináltad kerek golyóbis formára és a kerekséget két részre osztottad, fele szárazföld, fele vizek tenger. (Az ég ugy foroghat körüle, szüntelen a Nappal, több planétákkal, hogy a tengerrel együtt a föld egy nagy kerek golyóbis formáját teszi.)

Kiderül a nagy titok

(Teltek az évek. Különös diplomáciai munkát az esemenyek nem kivántak az erdélyi követektől. Ami Erdélyben zajlott, belső ügy volt; a portát alig érdekelte. A fukar Blandrata doktort, aki a beteg Dávid Ferencet a déval vár halálbörtönébe juttatta, a sors különös végzéséből elaggott évelben egy rokona, hogy elorozhassa kincseit, meggyilkolta. Az 1588. december elején megtartott medgyesi országgyülés határozata nyomán a jezsuiták befolyása Erdély ügyeire alaposan megcsapant. Ez megnyugtatta a portát abban a tekintetben, hogy Erdélyt nem fogják könnyen a császáriak kezére játszani. Egyebekben nem törődtek a fiatal fejedelem és rokonai közötti vetélkedéssel, ami akkoriban leginkább foglalkosztata Erdély társadalmát. Konstantinápolyt a hosszu, pusztitó perzsa hadjárat érdekelte.

Pécsi Simon ezalatt Eősi András atyai barátja bátoritására tanult, sokat utazott és tökéletesitette magát. Mindig Konstantinápolyba tért vissza. Nem lévén hazája, a Balatban lévő Magyar Házat tekintette otthonának.)

Konstantinápolyban különös dolgokat rebesgettek. Mindenki másképp tudta, mindenkinek a szultán környezetéhez való más-más összeköttetéséből. Hogy a kalifát — nyilván valamelyik rokona megbizásából — a mérgezésnek nem éppen szokatlan módján meg akarták gyilkolni. Nem lehetett kézrekeriteni az összeesküvőket, sokan voltak, néhányan bizonyára még most is ott lebzselnek a nagyur tanácsadói között.

Mi lehetett inditéka a készülő merényletnek? ... volt a kérdés, ami mindenekelőtt izgatta az emberek fantáziáját. Néhány balkezes pasát a váltakozó perzsiai hadiszerencse során mellőzés és megszégyenülés ért; meglehet, hogy ezeknek a keze játszott közre. Meglehet, valami hárem-ármánykodás volt a dologban; talán valamelyik elintrikált odaliszk féltékenysége. Simonnak már akkor jó összeköttetései voltak udvari méltóságokhoz. Ismerte a Kapu agát, a főudvarmestert. Egy időben számvetésből és geográfiából Simon vizsgáztatta a szaráj számára zsákmányolt értelmesebb keresztény gyermekeket. A főudvarmester valamikor maga is ilyen „idzsoglan" volt, olasz parasztok gyermeke, vérében a sok beszéd, amiről le kellett szoknia, hogy magába nevelje a török szükszavuságot. De ahogy titkos alkalom adódott, jól megforgatta szájának kerepelőjét és beszélt, beszélt.

Bő és szines előadásából tudta meg Pécsi Simon, mi történt.

A kalifa, III. Murad, java fiatalságát a Hét-torony kazamatái fölött töltötte el. Rostélyos ablakából kinézhetett a várudvarra és láthatta, amint láncra füzött emberekkel kereskednek. Azt is, amint fegyveresek egy-egy kémkedésben bünösnek talált külföldi követet visznek a vár földalatti traktátusába. Bemehetett a Hypodromba, lovagi tornára, az udvar elkülönitett részén és mestereivel sétálva tanulhatott. Láthatta apját, a szultánt, amint a Diván urai élén dobpergés és kürtszó között bevonult, mögötte a nagyvezir — „hegyi oroszlán, az ozmán birodalom alkotmányának oszlopa" — teljes diszben, nyakán a szultán pecsétjével, mögötte kettős rendben a két főhadbiró, aztán a janicsár-főgenerális, mellette a főszámvevő-defterdár, a külügyek reiseffendije, a kaputhán-admirális és a többi nagyságok. Megannyi dusgazdag ur, sok szép és fiatal nővel háremjeikben, hatalommal és szabadsággal. Azalatt neki, aki a legnagyobb hatalom várományosa volt, itt a vár komor termeiben, könyvek és lovak között kellett vesztegelnie és várnia, amig apja meghal. Gyülölettel gondolt reá. Szolimán természetéből csak a hóditás vágya maradt benne, nem pedig a nagy hóditó egyszerüsége és józansága. Most is dülöngve jön az államtanács élén, báva szemekkel, minden méltóság nélkül. Nem hiába nevet rajta a nép. Haragjának paroxizmusában a fiatal trónörökös egyszer nyilával célbavette, de az acél megakadt a rostélyon és visszapattant, vállán jócskán megsebezve a merénylő fiut.

Harminc éves korában végül neki is felderült. Apja, III. Szelim egy téli napon meghalt, szélütés érte a fürdőben és Murad vette át örökét. Nem egészen simán. Ki kellett elégiteni a hátralékos zsoldjuk miatt lázadozó katonákat és el kellett tenni láb alól Musztafát, Abdullóht, Ozmánt és Dzsihangirt, a négy különböző háremhölgytől származó trónigénylőt.

(Folytatása következik.)

ÚJ KELET Legujabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A Daily Telegraph jelenti, hogy a berlini olasz főkonzul közbenjárt a német hatóságoknál abban az irányban, hogy a hadianyagot küldjék vissza Olaszországba, hogy tengeri uton továbbithassák a finneknek. A lap hozzáteszi, hogy Olaszország kijelentette, miszerint nem lévén háborus állapot Oroszország és Finnország között, Olaszországnak jogában áll fegyvert küldeni Finnországnak, semleges országból, a semleges országnak.

A Times rotterdami tudósitója jelenti, hogy az olasz kormány magyarázatot kért a berlini kormánytól a Finországba irányitott hadianyag visszatartásáért. Érdekes megfigyelni, hogy az olasz kormány meddig hajlandó elmenni ebben az ügyben. Hogy ha akarnák — irja a Times — Olaszország mélyreható nyomást tudna gyakorolni Németországra, mert Olaszország egyik legjelentősebb csatornáját alkotja a német nyersanyagbehozatalnak. *Olaszországnak azon elhatározása, hogy szembeszáll a szovjet bármilyen irányu európai terjeszkedésével, a német-olasz kapcsolatok válságát idézhetné elő. Ebben az esetben* — fejezi be cikkét a lap — *Németország arra kényszerülne, hogy vizsgálat tárgyává tegye: két szövetségese közül melyiket értékeli többre.*

Finn öröm az orosz visszavonulás beismerése miatt

Helsinki, január 10. (Rador.) A finn közvélemény elégtétellel vette tudomásul, hogy a szovjethadsereg főparancsnokság hivatalos jelentésében a finn-orosz háboru óta elsőizben ismeri el, hogy az orosz csapatok több kilométerre visszavonultak.

A norvég munkásszakszervezet 125 ezer koronát adományozott Finnország megsegitésére

Oslo, január 10. (Rador.) A Stefani jelenti: A norvég munkásszakszervezet, amelyet eddig a skandináv szakszervezetek „legvörösebbjének" tartottak, 125 ezer koronát adományozott Finnország megsegitésére. A Norvégiában Finnország részére összegyüjtött összeg meghaladja az ötmillió koronát.

Roosevelt szakértő-bizottságot nevezett ki valamilyen békejavaslat lehetőségének tanulmányozására

Newyork, január 10. (Rador.) A Stefani jelenti: A Newyork Times értesülése szerint Roosevelt elnök egy szakértő-bizottságot megbizott azzal, hogy gazdasági szempontból tanulmányozzák valamely békejavaslat formulájának lehetőségét. A lap hozzáteszi, hogy Roosevelt elnök a legalkalmasabb időt fogja felhasználni arra, hogy a bizottság jelentését igénybe vegye.

Afganisztán meg akarja őrizni szigoru semlegességét

Kairó, január 10. (Rador.) Afganisztán kairói követe megcáfolta azt a külföldön elterjedt hirt, amely szerint az afgán kormány csapatokat vont össze a határon. A követ kijelentette, hogy Afganisztán továbbra is meg akarja őrizni szigoru semlegességét.

Japánban kormányválság van küszöbön

Tokió, január 10. (Rador.) Valamennyi lap megállapitja, hogy Japánban kormány válság van küszöbön.

Belgrád hivatalosan cáfolja Macsek budapesti látogatásának hirét

Olaszország megvédi Magyarország határait szovjettámadás esetén

Róma, január 10. (Dunaposta.) A Corriera dela Sera budapesti telefonjelentés alapján befejezett tényként közli, hogy Macsek jugoszláv helyettes miniszterelnök a közeli napokban Budapestre látogat el.

Belgrád, január 10. (Rador.) Az Avala távirati iroda szerint viszont azok a külföldi forrásból terjesztett hirek, amelyek szerint Macsek helyettes miniszterelnök a napokban külföldre utazna, nem felelnek meg a valóságnak.

Teljes eredményre vezettek Ciano és Csáky tárgyalásai

Belgrád, január 10. (Dunaposta.) A Novosti cimü jugoszláv lap vezető helyen azt irja, hogy Olaszország megvédi Magyarország határait, ha Magyarországot a Szovjet részéről fenyegetés érné. Megállapitja a lap, hogy az olasz és magyar külügyminiszterek megbeszélése teljes eredményre vezetett. Jugoszláviában nagyon jó benyomást keltett, hogy az olasz és magyar külügyminiszterek tárgyalásai során Jugoszláviának, mint baráti hatalomnak olyan nagy szerep jutott.

A Curentul a velencei találkozóról

Bucuresti, január 10. A Curentul a velencei találkozóval foglalkozva, megállapitja, hogy tisztulásnak kell létrejönni a balkáni és középeurópai semleges államok kapcsolataiban és ebből következően ezen államok kormányainak kapcsolatait is meg kell javitani. Ebben a tekintetben várható, hogy Olaszország közvetitő szerepet fog vinni.

Egy olasz lap a „Temps"-nek a szövetségesek szenzációs haditervéről irott cikkét közli

Angol-francia flotta fogja elvárni Murmansk kikötőjét és támadás készül a Fekete-tengeren is Oroszország ellen?

Róma, január 10. (Dunaposta). A Popolo di Roma a párizsi Temps egyik cikkét közli, amelyben a szövetségesek rendkivül érdekes hiditerveiről számol be a francia félhivatalos. A lap többek között azt irja, hogy a két szövetséges ország kétizben is minisztertanácsot tartott Párizsban, amelyen Churchill is résztvett. A minisztertanácsokon szó esett a finnek megsegitéséről is, amelynek során, a lap szerint, felvázolták Finnország megsegitésének lehetőségeit. Többek között állitólag szó van arról, hogy egy francia-angol naszád elzárná Murmansk kikötőjét és igy megakadályozná azt, hogy a németek hadibázisul használják fel és ugyanakkor elvágnák az oroszok élelmiszerpótlását.

A Murmansk elleni terv azonban csak akkor kecsegtet sikerrel, irja a lap, ha a Fekete tenger déli részéről is támadást intéznének Oroszország ellen, amely a kaukázusi kőolajmezők ellen irányulna. A lap tudni véli, hogy ebben az esetben az angol-francia haderő igénybevenné Törökország segitségét. Ez a kaukázusi támadás Oroszország gazdasági életét is érzékenyen érintené, mert az orosz mezőgazdasági gépeket kaukázusi kőolajjal hajtják.

A Popolo di Roma hozzáfüzi a Temps cikkéhez, hogy a hadviselő országok nem szokták előre bejelenteni készülő támadásukat és éppen ezért a francia félhivatalos cikkét nem lehet komolyan venni. Lehetséges azonban, véli az olasz lap, hogy a cikk figyelmeztetés akar lenni Oroszország felé, hogy hagyja abba a támadást.

Nem valószinü, kommentálja továbbá a Popolo di Roma a Temps cikkét, hogy ebben a formában fog lezajlani a francia-angol támadás, amelynek más módját is meg lehet találni. A hadviselő-felek ugyanis keresik a módot, hogyan lehetne megoldani a háborut, amely a Siegfried és a Maginot-vonalon nem tud eldölni.

Churchill a nyugati frontra utazott

Hore Belisha kihallgatása György királynál. Német repülők dán hajókat bombáztak

Párizs, jan. 10. (Rador.) A Havas jelenti: Mielőtt a frontra indult volna, Churchill hosszu eszmecserét folytatott Gort tábornokkal, a francia kormány több tagjával, Gamelin tábornokkal és a francia hadsereg több más vezetőtisztjével. Churchill, aki rövid látogatást tett a franciaországi légi haderő főhadiszállásán is, mielőtt elutazott volna, kijelentette, hogy a brit csapatok körében, melyek közvetlen érintkezésben állanak az ellenséggel, igen emelkedett szellemet tapasztalt. Mély hatást gyakorolt rá az a baráti viszony, ami nemcsak az angol és francia vezérkarok, de a tisztek és csapatok között is észlelhető.

Hoare Belisha kihallgatása György királynál

London, jan. 10. (Rador.) György király közel félórás kihallgatáson fogadta a lemondott Hoare Belisha hadügyminisztert, majd magánjellegü koronatanácson vett részt, amelyet a Buckingham-palotában tartottak.

Bombát dobtak dán területre

Koppenhága, jan. 10. (Rador.) Kedden éjjel 1 órakor ismeretlen nemzetiségü repülőgép több bombát dobott dán területre Romoe közelében. Sebesülés nem történt, anyagi kár sincs. A gép nyugati irányból érkezett és a tenger felé tünt el.

Dán hajókat bombáztak német repülők

London, jan. 10. (Rador.) Az Ivan Kondrup és Feddy dán gőzöseket német repülők bombázták az Északi-tengeren. A Feddy kigyulladt. Második tisztje és egyik műszerésze meghalt, a legénység többi tagjait megmentették és kórházba szállitották. Az Ivan Kondrup hajót el kellett hagynia a legénységnek, amelynek tiz tagját kórházban ápolják.

pülőgéptermelést, de a kivitelre kerülő repülő gépek számát is.

Hadijelentések

Párizs, jan. 10. (Rador.) A január 10-én reggel kiadott francia hivatalos közlemény szerint az éjszaka nyugodtan telt el. A Vogézektől nyugatra az összekötő különitmények tevékenykedtek, helyi jelleggel.

Berlin, január 10. Rador.) A német hadsereg főhadiszállása az alábbi hivatalos jelentést közli:

— A nyugati front egyes pontjain élénkebb tevékenység. Január 9-én délelőtt és délután a német repülők több felderitő utat végeztek Anglia és Skócia keleti partjai fölött. Norvich partvidékén megtámadtunk és elsüllyesztettünk négy hadi és kereskedelmi hajót és pedig két sorhajót, amely két kereskedelmi gőzöst kisért. A skót partok közelében négy felfegyverzett kereskedelmi hajó tüzelés alá vette a német felderitő gépeket. A repülőgépek válaszoltak a tüzre és a hajók elsüllyedtek. Repülőgépeink nem szenvedtek veszteséget.

A. S. Baratt lett a franciaországi légi haderők főparancsnoka

London, január 10. (Rador.) A. S. Baratt légi marsall a franciaországi brit légihaderők parancsnokává nevezték ki. Baratt 48 éves.

Erősebb aktivitás a nyugati fronton

Párizs, január 10. (Rador). A Havas távirati iroda jelenti a nyugati frontról: Mióta a légköri viszonyok minimumra csökkentették le a légihaderő működését, két nap óta a szárazföldön mutatkozik erősebb aktivitás. Természetesen még mindig csak a járőrök és a felderitő-osztagok hadműveleteiről van szó, de ugy német, mint francia különitmények, amelyek résztvesznek a hadműveletekben, tevékenyebbeknek bizonyultak, mint az elmult hetek folyamán. Két nap óta a francia járőrök sikeres tevékenységéről tettek tanubizonyságot a német különitményekkel szemben. A Mosel és a Saar között, valamint az erdős Vogézek keleti részén német különitmények támadást intéztek két kisebb francia állás ellen. A támadásokat német veszteségek árán visszaverték és arra kényszeritették a német csapatokat, hogy visszatérjenek kiinduló pontjukhoz. A levegőben csak néhány felderitő utról számol be a jelentés.

Megérkezett a nyugati frontra a kanadai haderők parancsnoka

London, január 10. (Rador). Londonból jelentik, hogy Mac Naughton tábornok, a kanadai haderők európai parancsnoka, megérkezett a francia frontra.

Kilencvenkét főnyi angol legénységet mentett meg egy bárka

London, január 10. (Rador). Az elsüllyesztett Dunbarkastle hajó legénységét felvevő bárka befutott egy délangliai kikötőbe. Ezzel a hajó megmentett utasainak és legénységének száma 92 embert tesz ki.

A nyugati szövetségesek 18 hónap alatt még tizezer amerikai repülőgépet akarnak vásárolni

Washington, január 10. (Rador). A Stefani ugy értesül, hogy a szövetséges kormányok megbizottaik utján azon óhajukat tolmácsolták a repülőgépgyárosoknak, hogy az elkövetkező 18 hónap folyamán az eddigi megrendelésen kivül még tizezer amerikai repülőgépet akarnak vásárolni.

Uj nyilaskereszles párt alakult Budapesten,

amely szocialista programmot vall, de elveti a marxizmust

Budapest, január 10. (Dunaposta). A magyar nyilaskeresztes párt bomlási folyamatának egyik tünete az a tény, hogy Rácz Kálmán és néhány, a köréhez tartozó képviselő vezetésével uj nyilaskeresztes-párt alakult Budapesten, amely a „független magyar szocialista párt" elnevezést kapja. A párt alapitói hangsulyozzák, hogy sem Hubayhoz, sem Pállfyhoz nem tartoznak és elvetik a nyilaskeresztes formaruhát. Ideológiájuk hasonlit a szociáldemokratákéhoz, azzal a különbséggel, hogy elvetik a marxizmust. Az uj párt formaszerint január 14-én alakul meg.

Zsidóellenes tüntetés volt Leichester angol városban?

RÓMA, január 10. (Dunaposta). Olasz lapok jelentése szerint Leichester angol iparváros zsidó-ellenes tüntetés volt.

Ne felejtse el, hogy egy üveg
FERNET BRANCA
a zóna területén csodákat müvel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 1
Telefon: 18-60.